

Ośrodek Pomocy Społecznej
w Chrzanowie

**Sprawozdanie z działalności
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Chrzanowie
za rok 2020**

Maj 2021

Spis treści

Strona tytułowa		
Wprowadzenie		str. 1
1. Poziom i struktura wydatków w 2019 roku		str. 3
2. Obszary marginalizacji i wykluczenia społecznego klientów Ośrodka		str. 6
3. Zadania własne gminy, określone w art. 17 ustawy o pomocy społecznej		str. 10
3.1.	Udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym	str. 11
3.2.	Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych	str. 11
3.3.	Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, w tym specjalnych	str. 13
3.4.	Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	str. 15
3.5.	Praca socjalna	str. 15
3.6.	Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	str. 17
3.7.	Prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych	str. 17
3.8.	Zapewnienie posiłku osobom dorosłym, dożywianie dzieci	str. 18
3.9.	Sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym	str. 19
3.10.	Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu	str. 19
3.11.	Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych	str. 20
3.12.	Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych	str. 20
4. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę, określone w art. 18 ustawy o pomocy społecznej		str. 21
4.1.	Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	str. 21
4.2.	Wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki	str. 22
4.3.	Objęcie prawem do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych	str. 22
5. Inne rodzaje pomocy i świadczeń realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie		str. 23
5.1.	Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego	str. 24
5.2.	Świadczenie rodzicielskie	str. 26
5.3.	Świadczenie opiekuńcze	str. 26
5.4.	Zasiłek dla opiekuna	str. 28

5.5.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	str. 28
5.6.	Realizacja ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	str. 29
5.7.	Fundusz alimentacyjny	str. 29
5.8.	Karta Dużej Rodziny	str. 31
5.9.	Świadczenie wychowawcze - realizacja programu „Rodzina 500 plus”	str. 31
5.10.	Realizacja Programu „Dobry Start”	str. 32
5.11.	Dodatek mieszkaniowy	str. 32
5.12.	Dodatek energetyczny	str. 33
5.13.	Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	str. 34
5.14.	Chrzanowski Bon żłobkowy	Str. 35
5.15.	Zaświadczenie o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego	str. 36
6. Aktywne formy wsparcia		str. 36
6.1.	Aktywizacja osób bezrobotnych	str. 36
6.2.	Realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020	str. 37
6.3.	Realizacja projektu „Nowy Rozdział”	str. 38
6.4.	Realizacja projektu "Nowe standardy pracy socjalnej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Chrzanowie	str. 39
6.5.	Gminny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie	str. 40
6.6.	Wspieranie rodziny	str. 41
6.7.	Pomoc osobom przebywającym na kwarantannie	str. 42
6.8.	Chrzanowskie Centrum Wolontariatu	str. 42
6.9.	Program "Wspieraj Seniora"	str. 43
7. Kadra Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie		str. 44
8. Szkolenia		str. 44
9. Zbiory dokumentacji i decyzji		str. 46
10. Zestawienie kontroli przeprowadzonych w roku 2020		str. 46
Podsumowanie		str. 47
Wykaz potrzeb		str. 48

Wprowadzenie

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej. Niniejsze sprawozdanie jest realizacją ww. ustawy.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie funkcjonuje jako gminna jednostka organizacyjna pomocy społecznej. Realizując misję polityki społecznej Gminy Chrzanów to jest: „Solidarność i integracja społeczna oraz skuteczne wsparcie dla osób i rodzin, w szczególności borykających się z problemami i mających trudności w realizacji własnych celów i aspiracji” działania Ośrodka są zbieżne z lokalną polityką społeczną i zgodne z realizacją celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Chrzanów. Wykonując powyższe zadania Ośrodek ma na celu dążenie do poprawy jakości życia słabszych społecznie i ekonomicznie mieszkańców miasta i gminy oraz osób przebywających na jego terenie, dbałość o zapewnienie prawidłowego rozwoju i funkcjonowania rodzin przeżywających trudności i kryzysy, budowanie właściwych relacji między jej członkami, właściwe pełnienie przez nich ról społecznych, wspieranie ich dążeń do usamodzielnienia, bezpieczeństwo oraz właściwy rozwój i wyrównywanie szans dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie demoralizacji, patologiom i wykluczeniu społecznemu mieszkańców miasta i gminy.

Podstawowym aktem prawnym, na podstawie którego funkcjonuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie jest

- ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.).

Oprócz zadań wynikających z ww. ustawy Ośrodek realizuje również zadania wynikające z innych ustaw, a w szczególności:

- a) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Dz.U. z 2020 r. poz. 821 ze zm.);
- b) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Dz.U. z 2020 r. poz. 218 ze zm.);
- c) ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym Dz.U. z 2020 r. poz. 176 ze zm.);
- d) ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1327 ze zm.);
- e) ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1398 ze zm.);
- f) ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego Dz.U. z 2020 r. poz. 685.);
- g) ustawy z dnia 26 października 1982 r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.);
- h) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 111 ze zm.);
- i) ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów Dz.U. z 2020 r. poz. 808 ze zm.);
- j) ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 2407 ze zm.);

- k) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków
- l) realizacji rządowego programu „Dobry Start” (Dz.U. z 2018 r. poz. 1061 ze zm.);
- m) ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” Dz.U. z 2020 r. poz. 1329);
- n) ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny Dz.U. z 2020 r. poz. 1348 ze zm.);
- o) ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 2133 ze zm.);
- p) ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo Energetyczne (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 833 ze zm.).

W zakresie realizacji zadań Ośrodek współdziała z samorządem wojewódzkim, powiatowym oraz administracją rządową w województwie, współpracuje z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej w gminie i poza nią oraz innymi instytucjami w zakresie swojego działania.

Działalność Ośrodka finansowana jest w zakresie zadań własnych ze środków budżetu gminy oraz w zakresie zadań zleconych ze środków przekazanych przez administrację rządową lub samorządową na ich realizację.

Do zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie realizującego politykę społeczną gminy w szczególności należy:

- a) wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, poprzez realizację świadczeń pomocy społecznej,
- b) podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integrację ze środowiskiem poprzez realizację pracy socjalnej i poradnictwa,
- c) udzielanie pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych,
- d) udzielanie wsparcia kobietom w ciąży i ich rodzinom,
- e) udzielanie wsparcia w formie świadczenia wychowawczego,
- f) udzielanie wsparcia w formie świadczenia „Dobry start”,
- g) świadczenie w ramach Chrzanowskiego Bonu Żłobkowego,
- h) udzielenie pomocy w formie świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego,
- i) prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych,
- j) obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego zajmującego się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- k) prowadzenie Punktu informacji, wsparcia i pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie,
- l) wydawanie zaświadczeń w wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego niezbędnego do uzyskania dofinansowania w ramach programu czyste powietrze,
- m) pomoc osobom przebywającym na kwarantannie,
- n) działania związane z programem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Wspieraj Seniora”,
- o) prowadzenie Chrzanowskiego Centrum Wolontariatu.

Dokumenty programowe wyznaczające długofalowe przedsięwzięcia mające na celu osiągnięcie zmian na rzecz zapewnienia mieszkańcom warunków przeciwdziałającym marginalizacji i wykluczeniu to:

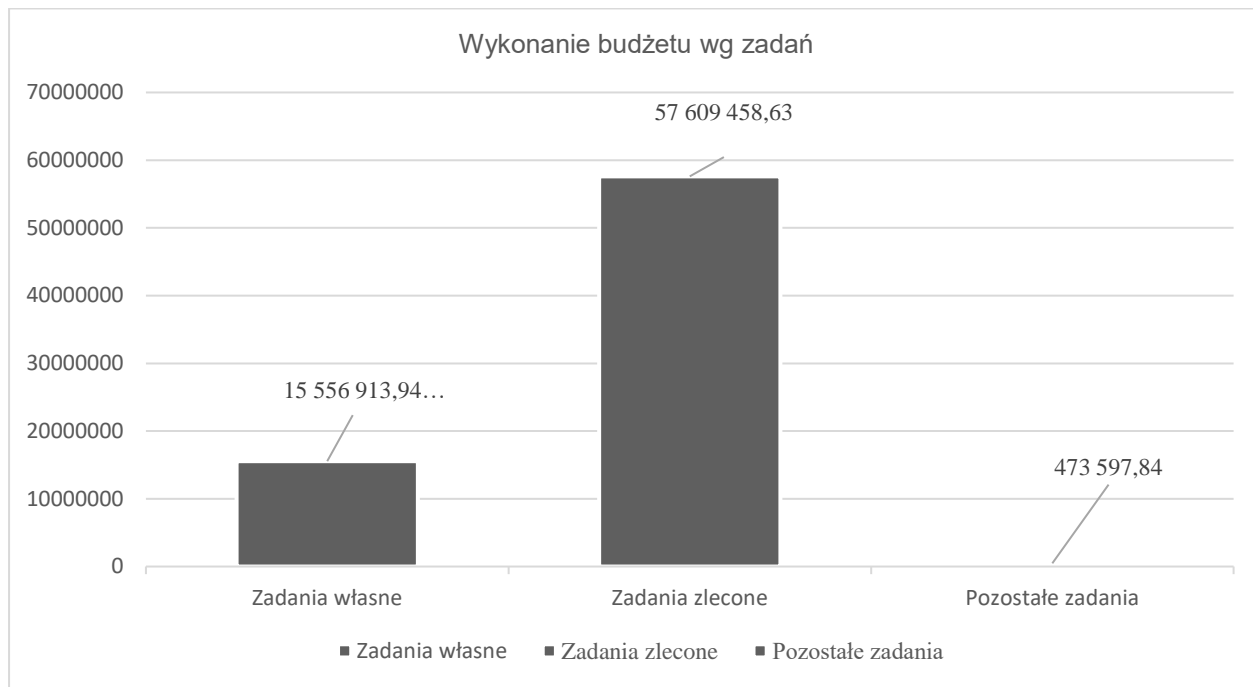
- a) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Chrzanów na lata 2018-2023,
- b) Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017–2021,
- c) Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Chrzanów na lata 2020–2022,
- d) Projekt pod nazwą „Nowy rozdział” na lata 2019 – 2021,
- e) Projekt pod nazwą „Nowe standardy pracy socjalnej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Chrzanowie”.

Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie podejmuje wiele dodatkowych działań w celu podniesienia jakości i poszerzenia usług świadczonych najbardziej potrzebującym mieszkańcom Gminy Chrzanów. Współpracuje przy tym z organizacjami pozarządowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z różnymi instytucjami, a w szczególności - policją, prokuraturą, sądem, kuratorami, placówkami oświaty, placówkami służby zdrowia, Powiatowym Urzędem Pracy, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, komornikami.

1. Poziom i struktura wydatków w 2020 roku

Budżet Gminy na rok 2020 został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Chrzanowie i w dziale 852 – pomoc społeczna, po zmianach został wykonany w następującej wysokości:

- zadania własne	15 556 913,94 zł (21,13%)
- zadania zlecone	57 609 458,63 zł (78,23%)
- pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	<u>473 597,84 zł (0,64%)</u>
- łącznie	73 639 970,41 zł (100%)

Zadania realizowane przez Ośrodek zawierały się w trzech podstawowych segmentach :

1. świadczeń pieniężnych i pomocy w naturze, w którym skatalogowano:

- a) zasiłki celowe, w tym na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- b) specjalne zasiłki celowe,
- c) zasiłki okresowe,
- d) zasiłki stałe,
- e) wieloletni rządowy program wspierania finansowego gmin „Posiłek w szkole i w domu”,
- f) zapewnienie posiłku, schronienia i niezbędnego ubrania,
- g) wypłatę wynagrodzenia przyznanego za sprawowanie opieki i kurateli,
- h) składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe,
- i) składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- j) świadczenia rodzinne,
- k) świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- l) świadczenia wychowawcze,
- m) obsługę Karty Dużej Rodziny,
- n) dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne,
- o) pomoc materialną dla uczniów o charakterze socjalnym,
- p) koszty wydawania decyzji o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- q) świadczenie „Dobry start”,
- r) świadczenie w ramach Chrzanowskiego Bonu Żłobkowego,

s) wydawanie zaświadczeń w wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego, niezbędnego do uzyskania dofinansowania w ramach programu czyste powietrze.

2. usług opiekuńczych, w którym ujęto:

- a) koszty pobytu w placówkach świadczących schronienie wraz z pielęgnacją,
- b) opłaty za pobyt w domach pomocy społecznej,
- c) koszty pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- d) koszty utrzymania mieszkania chronionego.

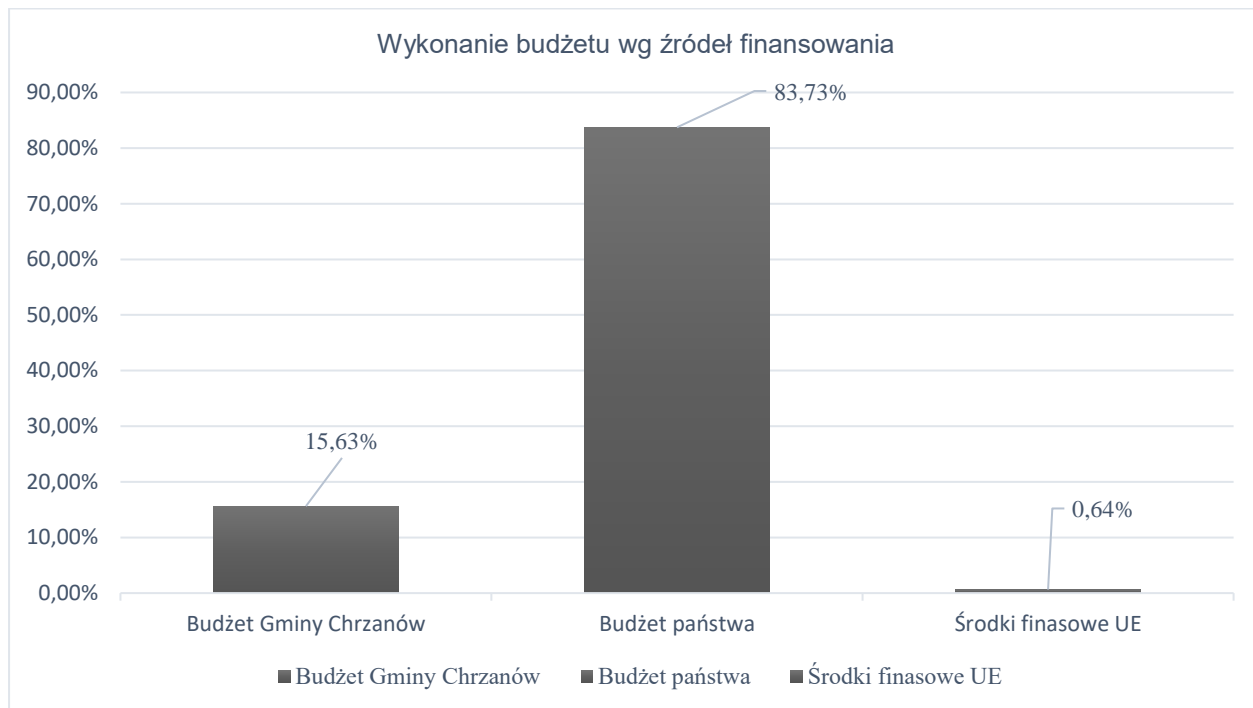
3. wsparcie rodziny, które obejmuje prace w obszarze:

- a) pracy socjalnej,
- b) działalność asystentów rodziny,
- c) działania zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku,
- d) działania związane z programem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Wspieraj Seniora”
- e) pomoc osobom przebywającym na kwarantannie,
- f) prowadzenie Chrzanowskiego Centrum Wolontariatu.

Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie prowadził obsługę administracyjną Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Narkotykowych i innych uzależnień w Gminie Chrzanów za rok 2020 zostało przedstawione sesji Rady Miejskiej w Chrzanowie.

Środki finansowe na realizację zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie pochodziły z następujących źródeł:

- budżet Gminy Chrzanów	11 509 567,96 zł (15,63%),
- budżetu państwa	61 656 804,61 zł (83,73%),
- środki finansowe UE	<u>473 597,84 zł (0,64 %),</u>
łącznie:	73 639 970,41 zł (100%), co przedstawia poniższy wykres.

Z analizy poziomu i struktury wydatków za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r. wynika, że Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie wywiązał się z realizacji wykonywanych zadań, chociaż ich realizacja była trudna, co wynikało z zabezpieczenia środków na realizację zadań własnych dofinansowywanych w ramach dotacji celowych z budżetu państwa tylko na pierwsze półrocze roku, a następnie zwiększanie środków na okresy kwartalne.

2. Obszary marginalizacji i wykluczenia społecznego klientów Ośrodka

Organizacja, zadania, rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich przyznawania określa ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokajania ich niezbędnych potrzeb, a osoby i rodziny są zobowiązane do współpracy w rozwiązywaniu tej trudnej sytuacji.

W 2020 r. pomocą społeczną objęto 1237 rodzin. Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin objętych pomocą społeczną różnymi formami wsparcia w latach 2018 – 2020.

Rodziny objęte pomocą społeczną w latach 2018 – 2019 - 2020

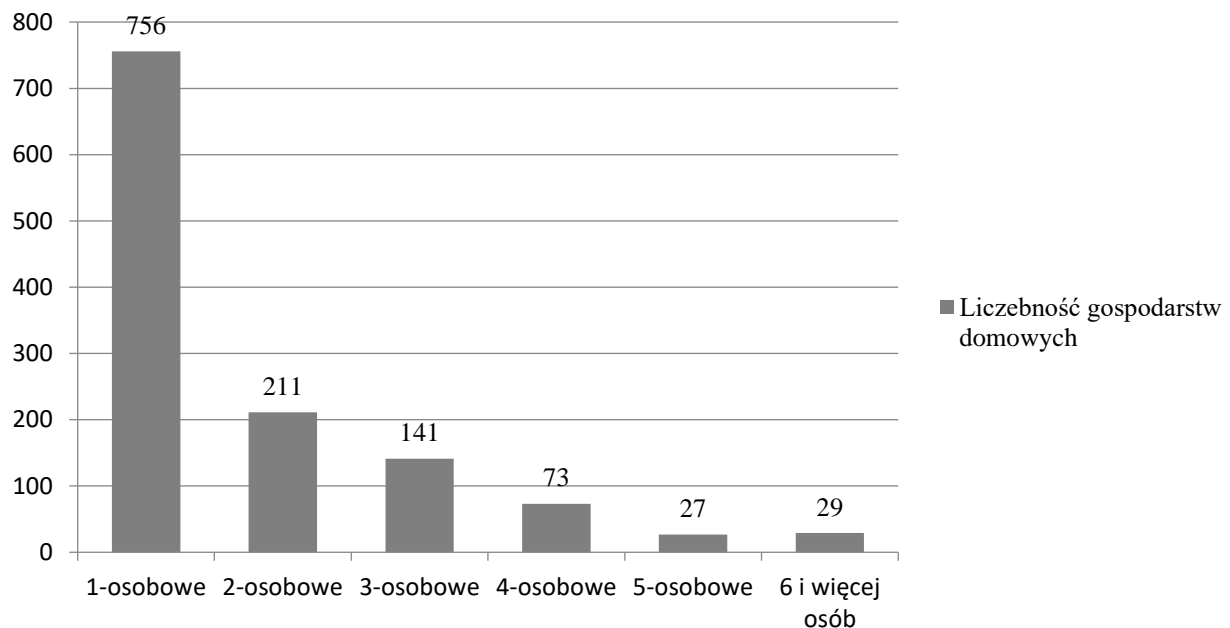
Wyszczególnienie	2018	2019	2020
Liczba rodzin objętych pomocą społeczną ogółem	1365	1339	1237
Liczba rodzin objętych pomocą finansową	1145	1097	1030

Liczba rodzin objętych pomocą niefinansową	690	676	554
Liczba rodzin objętych pracą socjalną	1429	1401	1255
Liczba zawartych kontraktów w ramach pracy socjalnej	31	34	87

Z powyższych danych wynika, że w roku 2020 liczba rodzin objętych pomocą społeczną w stosunku do roku 2019 zmniejszyła się o 102 rodziny, tj. o około 7,62 %.

Populacja rodzin korzystających z pomocy społecznej jest różnorodna, tak ze względu na liczebność gospodarstw domowych, typy rodzin, jak i problemy, które je dotyczą.

Liczebność gospodarstw domowych w roku 2020

Z powyższego wykresu wynika, iż zdecydowaną większość wśród rodzin stanowią gospodarstwa 1 –osobowe, bo aż 63,62 % wszystkich rodzin. W stosunku do 2019 r. liczba gospodarstw jednoosobowych korzystających z pomocy społecznej zmalała o 11,48 %.

Typy rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2018 – 2019 - 2020

Typy rodzin	2018	2019	2020
<i>Rodziny z dziećmi w tym:</i>	387	376	317
z 1 dzieckiem	181	164	146
z 2 dzieci	130	129	105
z 3 dzieci	53	57	40
z 4 dzieci	14	18	17
z 5 dzieci	5	5	5
z 6 dzieci	3	2	3
z 7 i więcej dzieci	1	1	1
<i>Rodziny niepełne, w tym:</i>	214	217	196
z 1 dzieckiem	117	104	97
z 2 dzieci	68	79	72
z 3 dzieci	21	27	20
z 4 i więcej dzieci	8	7	7
<i>Rodziny, których głównym źródłem utrzymania jest renta lub emerytura, w tym:</i>	377	372	342
1-osobowe	233	243	242
2-osobowe	99	90	67
3-osobowe	29	27	21
4 i więcej osobowe	16	12	12

Z powyższych danych wynika, że sukcesywnie maleje liczba korzystających z pomocy społecznej rodzin z dziećmi. W 2020 roku z pomocy korzystały o 59 rodzin z dziećmi mniej niż w roku 2019 (spadek wynosi 15,70 %). Zmalała także o 9,68 % liczba rodzin niepełnych.

Po raz kolejny zaobserwowano spadek liczby rodzin, których głównym źródłem utrzymania jest renta lub emerytura - w roku 2020 pomocą zostało objętych o 30 rodzin mniej niż w roku 2019, tj. o 8,06%, przy czym największy spadek zaobserwowano w rodzinach jednoosobowych – o 23 rodziny, tj. o około 34,33 %.

Jeśli chodzi o problemy, które dotyczą rodziny i które jednocześnie stają się powodami konieczności ubiegania się o pomoc, to są one wymienione w art. 7 ustawy o pomocy społecznej. Poniższa tabela pokazuje, które to problemy stanowiły w katalogu przyznawanych form pomocy najliczniejszą pozycję.

Powody ubiegania się o pomoc w latach 2018 – 2019 – 2020

Powody	Liczba rodzin		
	2018	2019	2020
Ubóstwo	860	836	791
Bezdomność	74	65	73
Potrzeba ochrony macierzyństwa	102	119	106
Bezrobocie	595	585	563
Niepełnosprawność	637	577	484
Długotrwała lub ciężka choroba	1088	1065	974
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	252	169	184
Przemoc w rodzinie	18	14	9
Alkoholizm	140	128	135
Narkomania	3	4	3
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	16	19	20
Zdarzenie losowe	0	5	1

Wiodącymi powodami przyznawania świadczeń z pomocy społecznej są: bezrobocie, ubóstwo, długotrwała choroba i niepełnosprawność. Jednakże od roku 2018 obserwuje się spadek liczby rodzin korzystających z tych powodów. Z powodu bezrobocia w roku 2020 skorzystało z pomocy 563 rodzin i jest to o 22 rodziny mniej w stosunku do 2019 r. tj. 3,76 %, z powodu ubóstwa – o 45 rodzin mniej, tj. 5,38%, z powodu długotrwałej choroby – o 91 rodziny mniej, tj. 8,54 %, z powodu niepełnosprawności – o 93 rodzin mniej, tj. 16,12 %.

W 2020 roku do Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie wpłynęły 5162 wnioski o przyznanie różnych form pomocy w ramach ustawy o pomocy społecznej. W zależności od miejsca zamieszkania osoby składającej wniosek, ich natężenie na terenie Gminy Chrzanów przedstawia się następująco:

Gmina Chrzanów	Liczba złożonych wniosków w 2019 roku	Liczba złożonych wniosków w 2020 roku
Miasto Chrzanów	4267	4118
Balin	227	176

Luszowice	157	118
Pogorzyce	243	181
Płaza	472	546
Żrebce	25	22
Okradziejówka	2	1
RAZEM:	5393	5162

Z powyższej tabeli wynika, że z pomocy społecznej korzystają przede wszystkim rodziny zamieszkujące miasto Chrzanów 79,78%. Z terenów wiejskich najczęściej wnioski o pomoc składali mieszkańcy sołectwa: Płaza (10,58%) i Pogorzyce (3,5%). W roku 2020 złożono o 231 wnioski mniej niż w roku 2019, tj. o 4,28%.

3. Zadania własne gminy, określone w art. 17 ustawy o pomocy społecznej

Do zadań własnych gminy, realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie w 2020 roku na mocy ustawy o pomocy społecznej, należało między innymi:

- a) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku osobom tego pozbawionym,
- b) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- c) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- d) przyznawanie i wypłacanie specjalnych zasiłków celowych,
- e) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- f) prowadzenie pracy socjalnej,
- g) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- h) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych,
- i) dożywianie dzieci,
- j) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- k) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- l) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- m) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

3.1. Udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym

Jest to zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym, realizowane zarówno przez Ośrodek Pomocy Społecznej, jak i przez Centrum Usług Socjalnych w Chrzanowie.

Pomoc przyznawana w formie schronienia w noclegowni nie wymaga przeprowadzenia wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej.

W roku 2020 objęto pomocą w formie schronienia **38** osób, w tym:

- 25 mężczyzn otrzymało pomoc w Noclegowni dla Bezdomnych Mężczyzn w Chrzanowie, a 13 osób (7 osób w schronisku dla osób bezdomnych, 6 osób w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi) w schroniskach znajdujących się poza Gminą Chrzanów, z którymi zawarto umowy na świadczenie usług w postaci schronienia wraz z wyżywieniem:
- Centrum Pomocy Potrzebującym – Schronisko „Arka” ul. Przelotowa 205, 42 – 523 Dąbrowa Górnicza,
- CHSD w Jaworznie ul. Solskiego 3a, 43 – 602 Jaworzno

Koszt schronienia poza Gminą Chrzanów wyniósł 113 672,11 zł. Koszt schronienia w Noclegowni dla Bezdomnych Mężczyzn w Chrzanowie został ujęty w sprawozdaniu Centrum Usług Socjalnych w Chrzanowie, które ponosi całość wydatków związanych z udzielaniem schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym.

3.2. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych

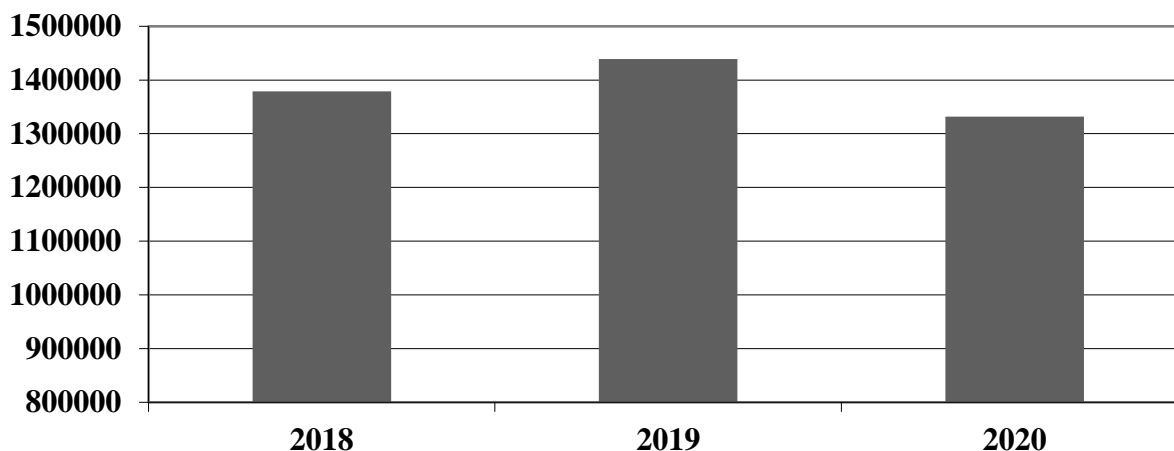
Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, a w przypadku rodziny – 50% różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Na zasiłki okresowe od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r. wydano 1 331 883,34 zł, z tego ze środków własnych 63 968,61zł i 1 267 914,73 zł z dotacji wojewody.

W ramach tej kwoty zrealizowano 4 792 świadczenia dla **671** osób żyjących w 658 rodzinach, a w tym:

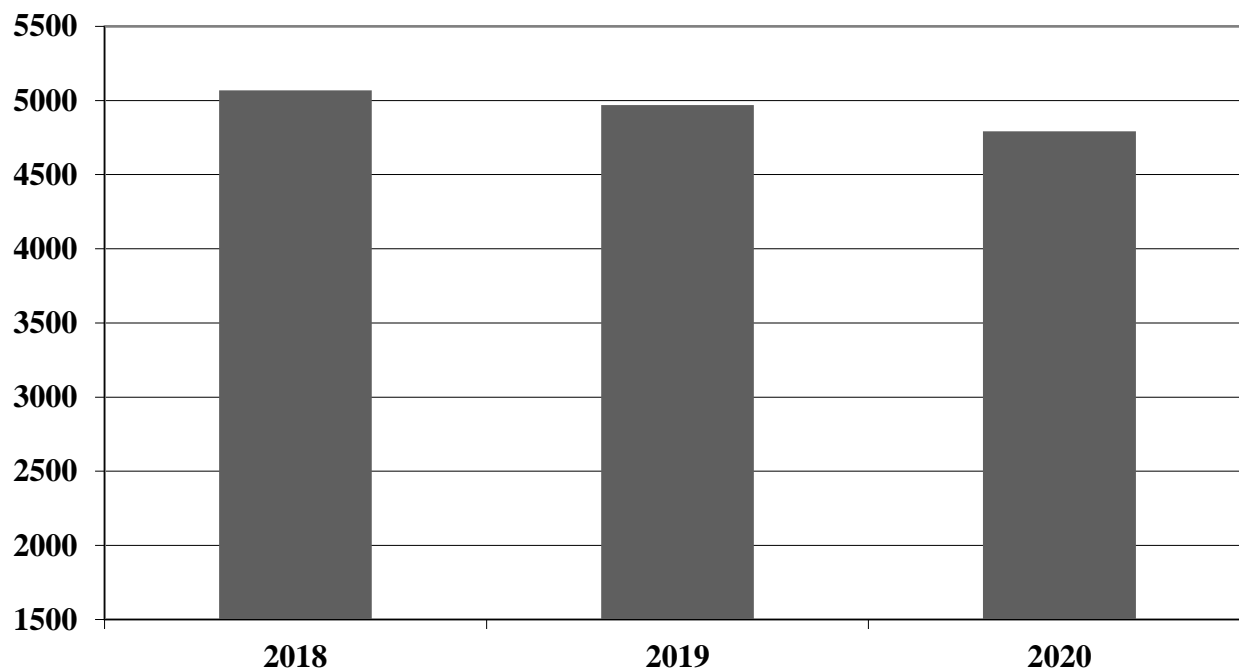
- 2911 świadczenia dla 439 osób z tytułu bezrobocia,
- 368 świadczeń dla 79 osób z tytułu długotrwałej choroby,
- 613 świadczeń dla 92 osób z tytułu niepełnosprawności,
- 900 świadczeń dla 214 osób z innych przyczyn.

Wydatki na zasiłki okresowe
w latach 2018-2019-2020

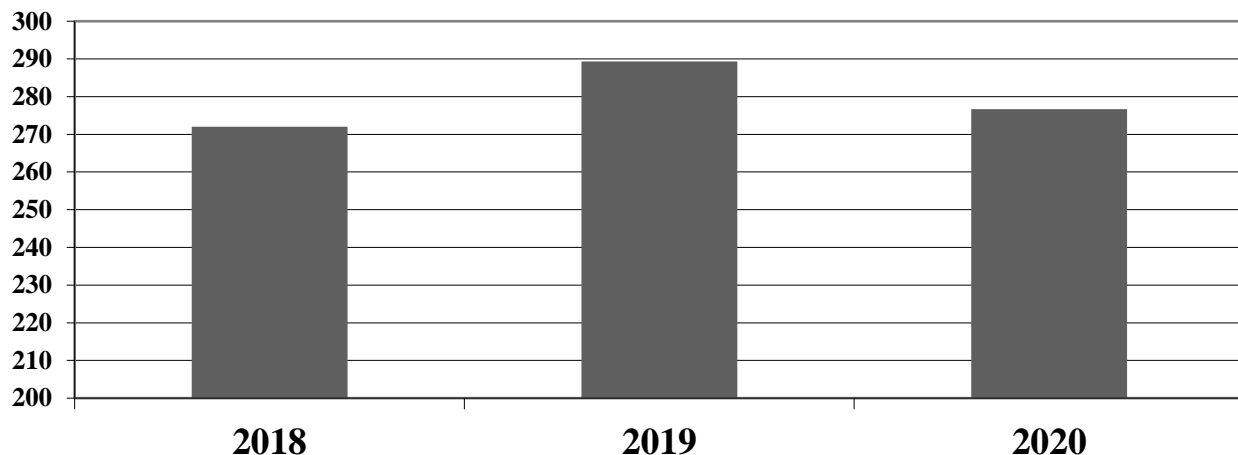
Wydatki na zasiłki okresowe w roku 2018 wyniosły **1 378 741,72 zł**, w roku 2019 - **1 438 904,45 zł** a w roku 2020 – **1 331 883,34 zł**. Przedstawiony wykres wskazuje, że wydatki w roku 2020 zmniejszyły się w stosunku do roku ubiegłego o kwotę 107 021,11zł (tj. 7,44 %).

Liczba zasiłków okresowych w latach 2018-2019-2020

Liczba zasiłków okresowych z pomocy społecznej w roku 2020 wyniosła **4792** i była ona niższa niż w roku 2019 – **4970** oraz w roku 2018 – **5069**. Jak wynika z powyższych danych w roku 2020 wypłacono 178 świadczeń mniej niż w roku ubiegłym, tj. 3,71%.

Średnia wysokość zasiłku okresowego
w latach 2018-2019-2020

Średnia wysokość zasiłku okresowego w roku 2020 wyniosła **276,67 zł**, w roku 2019 – **289,32 zł**, w roku 2018 – **271,99 zł**. Wysokość zasiłku okresowego uzależniona jest od sytuacji dochodowej osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej. Z przedstawionych danych wynika sukcesywny spadek średniej wysokości zasiłku okresowego. Średnia wysokość zasiłku okresowego w roku 2020 jest o 4,57 % niższa w stosunku do roku 2019 oraz 1,69 % niższa w stosunku do roku 2018.

3.3 Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, w tym specjalnych

Zasiłek celowy może być przyznany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy, który nie podlega zwrotowi.

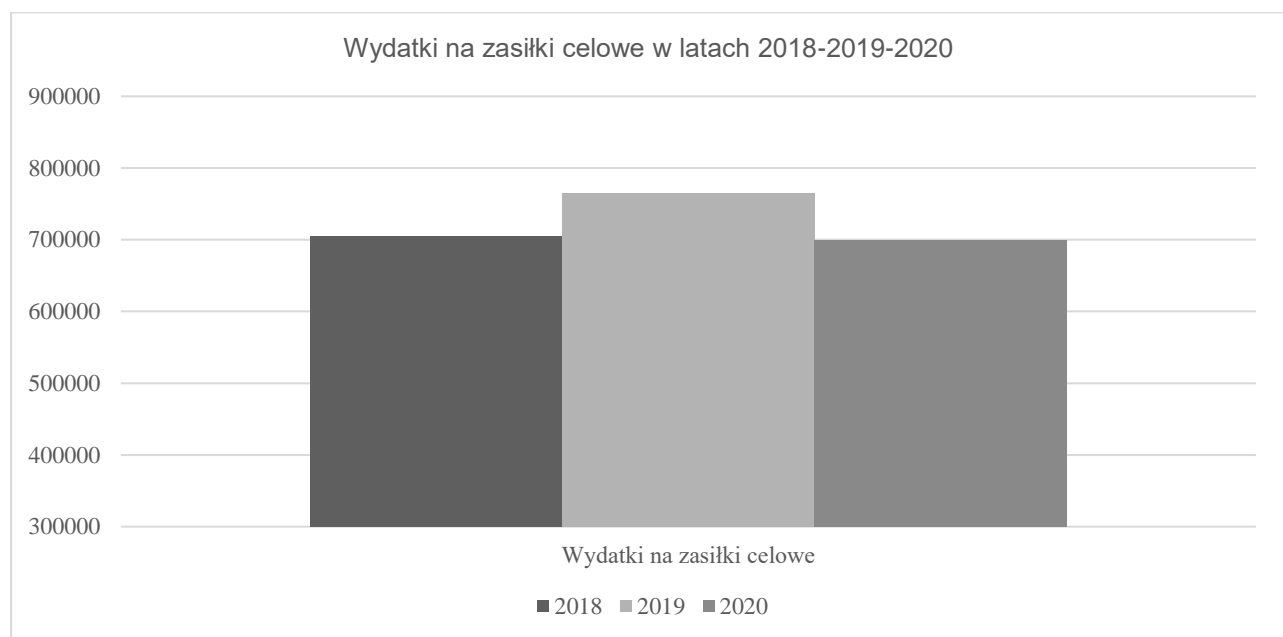
W 2020 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie na zasiłki celowe wydatkował łączną kwotę **698 759,86 zł**, dla **871** osób (zdarzały się sytuacje, gdzie jedna osoba z uwagi na różny dochód, jaki wykazywała, pobierała zasiłki celowe i zasiłki celowe specjalne. W związku z tym łączna liczba osób pobierających zasiłki celowe nie stanowi sumy liczby osób pobierających

zasiłki celowe i specjalnych zasiłków celowych.

Rodzaj świadczenia		2018	2019	2020
Zasiłki celowe	Liczba osób	690	682	634
	Kwota	490 900,34 zł	534 856,13 zł	494 981,33 zł
Specjalne zasiłki celowe	Liczba osób	366	363	333
	Kwota	214 217,93 zł	230 600,70 zł	203 778,53 zł
Łącznie zasiłki celowe	Liczba osób	946	934	871
	Kwota	705 118,27 zł	765 456,83 zł	698 759,86 zł

Najczęstszą przyczyną udzielanych zasiłków celowych było zabezpieczenie potrzeb na:

- zakup leków,
- opłaty związane z utrzymaniem mieszkania, m.in. na opłacenie czynszu, gazu i energii elektrycznej,
- zakup opału,
- zakup żywności.

Wydatki na zasiłki celowe w roku 2020 wyniosły **698 759,86zł**, natomiast w roku 2019-**765 456,83 zł**, a w roku 2018 wyniosły **705 118,27zł**. Przedstawiony wykres wskazuje, że w roku 2020 były one niższe w stosunku do roku 2019 o kwotę 66 696,97 zł, czyli o 8,71 %.

Ponadto na zasiłki celowe w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023 wydano **1 053 856,04** zł, które wypłacono **712** osobom (pomocy w tej formie udzielono 1406 adresatom Programu, w tym 553 dzieciom i 853 osobom dorosłym).

3.4. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego.

Zasiłek celowy może być przyznany osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego. Może on być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi. W roku 2020 Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie wypłacił jedno świadczenie w tej formie na łączną kwotę 2 000 zł. Pomoc udzielona została na remont komina po pożarze budynku.

3.5. Praca socjalna

W celu zwiększenia efektywności podejmowanych działań i zapobiegania kryzysom w rodzinie oraz sposobom pracy osób zaangażowanych w pomoc i wsparcie rodzinie, należy wspomnieć o pracownikach socjalnych, którzy nierzadko są pierwszym ogniwem pomocowym. W listopadzie 2018 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie złożył wniosek do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej o dofinansowanie projektu Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój pod nazwą: „Nowe standardy pracy socjalnej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Chrzanowie”, którego celem jest rozdzielenie postępowań administracyjnych od pracy socjalnej. Z dniem 1 stycznia 2020 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie rozpoczął realizację w/w projektu. Dnia 30.04.2020 r. Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie Zarządzeniem nr 24/2020 wprowadził procedury prowadzenia pracy socjalnej oraz postępowania pracowników w zespole ds. pracy socjalnej, profilaktyki i usług przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie.

Prowadzenie pracy socjalnej po wdrożeniu modelu rozdzielenia pracy socjalnej od postępowań administracyjnych, ma bardzo różnorodny charakter. Od ogólnej pracy socjalnej na poziomie indywidualnego przypadku poprzez kliniczną pracę socjalną i pracę socjalną metodą grupową, aż po zaawansowaną pracę socjalną, związaną z organizowaniem społeczności lokalnej. Istnieje jeszcze trzeci rodzaj zadań, polegający na reagowaniu na potrzeby bez rozpoznania sytuacji, planowania i oceny skuteczności. Tego typu zadania często nazywane działaniami pomocowymi są impulsem lub reakcją w kontakcie z klientem i ograniczają się do pojedynczych czynności typu udzielenie informacji lub krótkotrwałe wsparcie emocjonalne. Jest to rodzaj pracy interwencyjnej, który sprawdziła się również w sytuacji pandemii, kiedy trzeba podejmować szybkie, jednorazowe działania. W okresie obostrzeń sanitarno – epidemicznych, praca socjalna skupiała się wokół następujących działań:

1. Rozeznawanie potrzeb wśród osób objętych kwarantanną i koordynowanie udzielonej pomocy.
2. Rozeznawanie potrzeb u osób starszych i niepełnosprawnych i koordynowanie oraz/lub

udzielanie pomocy zgodnie z potrzebami.

3. Rozeznawanie potrzeb u rodzin doświadczających lub zagrożonych doświadczeniem przemocy w rodzinie. Monitorowanie ryzyka występowania przemocy i reagowanie zgodnie z sytuacją.
4. Rozeznawanie sytuacji i proponowanie skorzystania z poradnictwa specjalistycznego.
5. Prowadzenie interwencyjnej pracy socjalnej (np. w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia dziecka).
6. Rozeznawanie sytuacji, monitoring, wsparcie rodzin wieloprotblemowych, w których występują nasilone trudności opiekuńczo –wychowawcze nie objętych wsparciem Asystenta Rodziny
7. Udzielanie stałego wsparcia emocjonalnego osobie w kryzysie, prowadzenie pogłębionej pracy socjalnej.

W ramach procedury wsparciem w roku **2020** zostało objętych **93** rodzin, w następującym zakresie:

	Działania Interwencyjne	Pogłębiona Praca Socjalna
Liczba rodzin objętych pomocą	27	66
Liczba osób objętych pomocą	52	122
Mężczyźni	19	44
Kobiety	17	45
Dzieci	16	33
Osoby starsze	7	33

W ramach pracy socjalnej z rodziną pracownik dąży do:

1. rozpoznania sytuacji rodziny w przestrzeni zawodowej, mieszkaniowej, materialnej, zdrowotnej, opiekuńczo-wychowawczej i funkcjonowania rodziny w środowisku,
2. zebrania informacji poprzez dostępne metody i techniki pracy socjalnej,
3. przeanalizowania każdego z obszarów życia rodziny,
4. przeprowadzenia konsultacji ze specjalistami lub pokierowania rodziny do specjalistów,
5. w razie potrzeby wystąpienie do kierownika o przydzielenie usługi asystenta rodziny – zgodnie z art. 11 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wraz z Ośrodkiem Pomocy Społecznej była także współorganizatorem Oplątka Maltańskiego, który miał swoje miejsce w dniach 17.12 – 19.12.2020 roku. Kierunek charytatywnych działań Oplątka Maltańskiego, co roku skupiał się wokół pomocy potrzebującym w postaci organizacji spotkania Wigilijnego i przekazania paczek świątecznych. Jednak w roku 2020 ze względu na obostrzenia sanitarne podopieczni otrzymali świąteczną paczkę bezpośrednio do miejsca zamieszkania. Oplątek Maltański dedykowany był osobom samotnym, starszym, schorowanym i z niepełnosprawnością. Pomocą zostały również objęte dzieci z Domu Dziecka prowadzonego przez Zgromadzenie Sióstr Służebniczek w Chrzanowie oraz dzieci przebywające w spokrewnionej pieczy zastępczej, jak i rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny. Udzielono wsparcia w postaci paczek 145 osobom z

gminy Chrzanów, w znacznej mierze podopiecznym Ośrodka Pomocy Społecznej. W tym roku przekazano paczkę świąteczną osobom represjonowanym, które swoim życiem i bohaterską postawą przyczyniły się do obrony naszego kraju, a także rodzinom, które ucierpiały ze względu na epidemię koronawirusa COVID – 19 w naszej gminie.

Oplątek Maltański jest jednym z doraźnych działań Ośrodka Pomocy Społecznej i Zakonu Maltańskiego. Jego celem jest wsparcie podopiecznych w okresie Świąt Bożego Narodzenia duchowo i materialnie. W organizacji pomagają Przedstawiciele Zakonu Maltańskiego z siedzibą w Krakowie oraz Maltańska Służba Medyczna, jak i sponsorzy i partnerzy lokalni. Burmistrz Miasta Chrzanowa objął przedsięwzięcie honorowym patronatem, natomiast chrzanowska telewizja lokalna objęła patronat medialny. Do powodzenia opłatka maltańskiego przyczynili się także liczni sponsorzy.

3.6. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania jako zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym, jest realizowane w Gminie Chrzanów od 1 stycznia 2007 r. przez Centrum Usług Socjalnych w Chrzanowie.

Decyzje w sprawach przyznania w/w form pomocy oraz zasad odpłatności za nie są wydawane przez Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie, po wcześniejszym przeprowadzeniu postępowania administracyjnego przez pracowników socjalnych Ośrodka. W roku 2020 w ramach zadań własnych, pomocą w formie usług opiekuńczych, objęto **229** osób z **216** rodzin, w tym **3** osoby z 3 rodzin w formie specjalistycznych usług opiekuńczych. Koszt realizowanej pomocy został ujęty w sprawozdaniu Centrum Usług Socjalnych w Chrzanowie, które ponosi całość wydatków związanych ze świadczeniem usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

3.7. Prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych

Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowujące osoby tam przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępująca pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku w integracji ze społecznością lokalną.

W Gminie Chrzanów funkcjonują dwa mieszkania chronione z zasobów mieszkaniowych Gminy Chrzanów:

- przy ul. Ogrodowej 9/3 - mieszkanie o powierzchni 77,27 m²
- przy ul. Jagiellońskiej 13a/2 - mieszkanie o powierzchni 36,56 m²

Mieszkanie przy ul. Ogrodowej 9/3 zostało wyremontowane i wyposażone na potrzeby ofiar przemocy, rodzin w razie wystąpienia zdarzenia losowego w związku z wiekiem, chorobą, niepełnosprawnością lub trudną sytuacją życiową. W 2020 roku w mieszkaniu przebywało 7 osób

dorosłych i troje dzieci. Wszystkie te osoby skorzystały z pomocy w formie mieszkania chronionego ze względu na wiek, długotrwałą chorobę oraz trudną sytuację mieszkaniową.

W roku 2020 mieszkanie chronione na ulicy Ogrodowej zostało doposażone w dodatkowe sprzęty – szafki nocne w liczbie 6 sztuk, naczynia kuchenne w tym: garnki, kubki, sztućce oraz pokrowiec nieprzemakalny na łóżko – łącznie na doposażenie mieszkania wydano 1000 zł.

W mieszkaniu przy ul. Jagiellońskiej 13a/2 od marca 2018 roku przebywa małżeństwo umieszczone ze względu na stan zdrowia i wiek. Pobyt w mieszkaniu chronionym tych osób jest kontynuowany. W ramach pobytu w mieszkaniu chronionym osoby mogą skorzystać ze wsparcia pracownika socjalnego, mieszkania mają charakter treningowy.

W mieszkaniu chronionym treningowym zapewnia się usługi bytowe oraz naukę, rozwijanie i utrwalanie samodzielności, sprawności w zakresie samoobsługi, pomocy w pełnieniu ról społecznych i integracji ze społecznością lokalną.

Koszty utrzymania mieszkań chronionych w 2020 r. wyniosły łącznie 16 437,37 zł, na które składały się koszty energii elektrycznej, gazu, dostawy wody, centralnego ogrzewania oraz pozostałych opłat eksploatacyjnych, które wniosły 2 397,47 zł. z czego:

- mieszkanie na ul. Ogrodowej 6 – 13 271,16 zł
- mieszkanie na ul. Jagiellońskiej 13 a – 5 560,68 zł.

3.8. Zapewnienie posiłku osobom dorosłym, dożywianie dzieci

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej osoba lub rodzina ma prawo m.in. do posiłku, jeżeli jest tego pozbawiona. Pomoc doraźna albo okresowa w postaci jednego gorącego posiłku dziennie przysługuje osobie, która własnym staraniem nie może go sobie zapewnić, a pomoc przyznana dzieciom i młodzieży w okresie nauki w szkole może być realizowana w formie zakupu posiłków.

W roku 2020 tą formą pomocy objęto łącznie **446** osób na łączną kwotę **457 916,65** zł opłacając **39 857** posiłków. Była to pomoc przyznana głównie na podstawie Uchwały Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023 oraz przyznana poza w/w programem, wyłącznie na podstawie ustawy o pomocy społecznej. Dane o udzielonej pomocy w tym zakresie obrazują poniższe tabele.

Posiłki w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w roku 2020

	Dzieci i młodzież	Osoby dorosłe	Ogółem
Liczba osób	258	143	401
Liczba posiłków	11 777	21 592	33 369
Kwota dotacji	59 801,84 zł	140 147,20 zł	199 949,04 zł
Kwota środków własnych	33 179,06 zł	87 070,73 zł – posiłek 47 853,85zł - dowóz	168 103,64 zł
Kwota ogółem	92 980,90 zł	275 071,78 zł	368 052,68 zł

Posiłki w ramach ustawy o pomocy społecznej w roku 2020

	Dzieci i młodzież	Osoby dorosłe	Ogółem
Liczba osób	11	34	45
Liczba posiłków	616	5 872	6 488
Kwota ogółem w ramach środków własnych	2 875,80zł	62 975,28zł - posiłek 24 012,89 zł - dowóz	89 863,97 zł

Dożywianie dzieci i młodzieży, zarówno w ramach Programu, jak i poza nim było realizowane w 2020 roku w 10 przedszkolach, 9 szkołach, Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Chrzanowie oraz w 4 placówkach oświatowych poza Gminą Chrzanów. Osoby dorosłe korzystały z jednego gorącego posiłku dziennie w Jadłodajni prowadzonej w Centrum Usług Socjalnych w Chrzanowie. W przypadku złego stanu zdrowia klientów pomocy społecznej, tym samym niemożności skorzystania z posiłków w miejscu ich przygotowania, posiłki były dowożone do ich miejsca zamieszkania.

W 2020 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie dokonał refundacji za posiłki wydawane poza gminą Chrzanów 3 osobom bezdomnym posiadającym ostatni meldunek na terenie gminy Chrzanów, na łączną kwotę 3 639,35 zł.

3.9. Sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy również sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym. W 2020 roku sprawiono **7** pogrzebów na łączną kwotę 17 499,95 zł. Ponadto raz na kwartał organizowano pochówki dzieci martwo urodzonych. Koszt pochówku w zbiorczej mogile wyniósł łącznie 4 000zł rocznie (tj. 1 000 zł na kwartał).

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie poniósł również koszt przechowywania płodów i ciał dzieci martwo urodzonych przez Szpital Powiatowy w Chrzanowie w wysokości 3 600 zł (300 zł miesięcznie). Łączny koszt zadania wyniósł 25 099,95 zł.

3.10. Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu

Jednym z zadań gminy o charakterze obowiązkowym jest kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu. Do domów pomocy społecznej kierowane są przez Ośrodek wyłącznie osoby, które wymagają całodobowej opieki, a najbliższa rodzina oraz pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze nie są w stanie zapewnić takiej opieki.

W ubiegłym roku opłacono pobyt w 35-ciu domach pomocy społecznej **60** osobom na łączną kwotę **1 805 192,39** zł. Opłaty za pobyt wnoszone przez członków rodzin osób umieszczonych w domach wyniosły w 2020 roku **53 238,78** zł.

3.11. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych

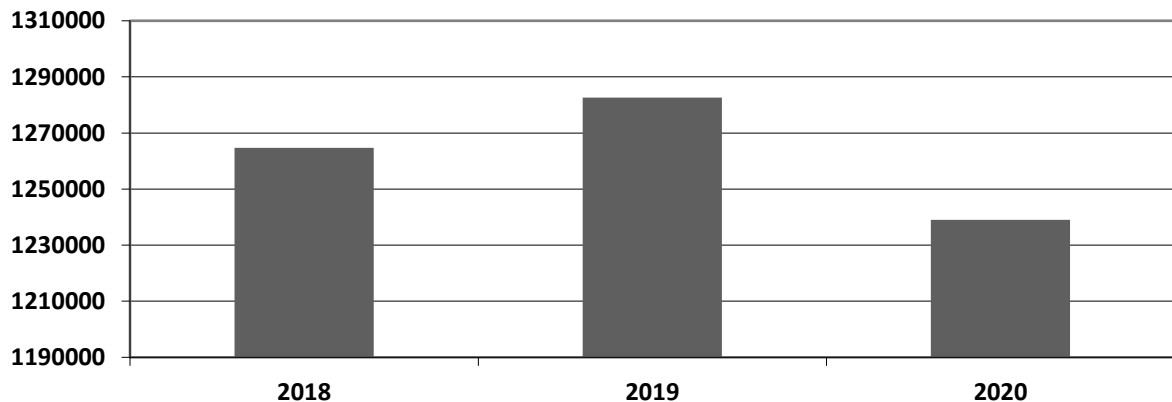
Zasiłek stały przysługuje:

- pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
- pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

W roku 2020 wypłacono **230** osobom **2 402** świadczenia w ramach zasiłków stałych na łączną kwotę **1 239 029,92 zł**, która została pokryta w całości ze środków budżetu państwa.

203 osoby korzystało z w/w pomocy jako osoby samotnie gospodarujące, a 31 osób jako prowadzące wspólne gospodarstwo domowe z innymi członkami rodziny (4 osoby w ciągu roku korzystało z zasiłku stałego zarówno dla osoby samotnie gospodarującej, jak i dla osoby w rodzinie).

Wydatki na zasiłki stałe w latach 2018-2019-2020

W roku 2020 wydatki na zasiłki stałe wyniosły **1 239 029,92 zł**, w roku 2019 - **1 282 620,66zł**, a w roku 2018 - **1 264 644,85zł**. W przypadku tych świadczeń zaobserwowano spadek zarówno liczby osób (o 5,35%), liczby świadczeń (o 7,04 %) a także poniesionych wydatków (o 3,40 %) w porównaniu do roku 2019.

3.12. Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

W roku 2020 opłacono w ramach zadań własnych **2072** składek zdrowotnych za **198** osób pobierających zasiłek stały z pomocy społecznej niepodlegających ubezpieczeniu zdrowotnemu

z innego tytułu, na łączną kwotę **101 386 zł**.

	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota
2018	228	2 272	105 525,67zł
2019	212	2 136	105 591,08 zł
2020	198	2 072	101 386 zł

Z przedstawionych wyżej danych wynika, że w roku 2020 objęto pomocą o **14** osób mniej (tj. o 6,60 %), opłacono o 64 składki mniej (tj. 3,09 %) oraz wydatkowano na pomoc w formie opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne za niektóre osoby pobierające zasiłek stały z pomocy społecznej o 4 205,08 zł więcej niż w roku 2019 (tj. o 4,15 %).

4. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę, określone w art. 18 ustawy o pomocy społecznej

W 2020 roku na mocy ustawy o pomocy społecznej gmina realizowała zadania zlecone z zakresu administracji rządowej w zakresie:

- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Środki na realizację i obsługę w/w zadań zapewnia budżet państwa.

4.1. Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej jest realizowane w Gminie Chrzanów przez Centrum Usług Socjalnych w Chrzanowie.

Decyzje w sprawach przyznania w/w formy pomocy oraz zasad odpłatności za nie są wydawane przez Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie, po wcześniejszym przeprowadzeniu postępowania administracyjnego przez pracowników socjalnych Ośrodka.

W roku 2020 w ramach zadań zleconych, pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, objęto 7 osób w 7 rodzinach. Koszt realizowanej pomocy został ujęty w sprawozdaniu Centrum Usług Socjalnych w Chrzanowie, które ponosi całość wydatków związanych ze świadczeniem usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

4.2. Wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki

Udzielenie świadczeń w postaci wynagrodzenia za sprawowanie opieki nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej.

Wynagrodzenie należne opiekunowi prawnemu z tytułu sprawowania opieki jest świadczeniem pieniężnym z pomocy społecznej i należy do zadań zleconych z administracji rządowej realizowanych przez gminę. Świadczenie to nie jest przyznawane z urzędu, lecz na żądanie zgłoszone przez opiekuna. Wynagrodzenie wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd. Wynagrodzenie to obliczone w stosunku miesięcznym nie może przekraczać 1/10 przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat z nagród z zysku, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia.

Opiekun prawny pobierający wynagrodzenie ma obowiązek informowania Ośrodka Pomocy Społecznej o zmianie swojej sytuacji, w szczególności o zaprzestaniu pełnienia funkcji opiekuna prawnego i/lub o uchyleniu postanowienia o przyznaniu wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

W 2020 roku wypłacono w/w wynagrodzenie, na podstawie decyzji Sądu Rejonowego w Chrzanowie 5 osobom za sprawowanie opieki nad 8 osobami, w liczbie 90 świadczeń za okres od stycznia do grudnia, w łącznej wysokości 19 800 zł. Wysokość wynagrodzenia ustalona przez sąd została na poziomie 150 – 300 zł miesięcznie za jedną osobę, nad którą sprawowana jest opieka.

4.3. Objęcie prawem do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie realizuje zadanie wynikające z art. 54 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Dokumentem potwierdzającym prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcy jest decyzja wójta/burmistrza gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy. W/w decyzję wydaje się między innymi po:

- przedłożeniu przez świadczeniobiorcę dokumentów potwierdzających zamieszkiwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz dokumentów potwierdzających posiadanie obywatelstwa polskiego,
- przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego,
- stwierdzeniu spełniania kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Decyzję wydaje się na wniosek świadczeniobiorcy, a w przypadku stanu nagłego – na wniosek świadczeniodawcy udzielającego świadczenia opieki zdrowotnej, złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia. Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie w/w decyzji przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji, którym jest dzień złożenia wniosku, a w przypadku udzielania świadczeń w stanie nagłym – dzień udzielenia świadczenia, chyba że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym.

W roku 2020 objęto prawem do świadczeń opieki zdrowotnej **131** osoby, wydano **192** decyzje, na podstawie **116** wywiadów środowiskowych. Na wydanie decyzji potwierdzających

prawo do świadczeń opieki zdrowotnej pozyskano kwotę w wysokości 5 535,41 zł w ramach dotacji celowej z budżetu państwa.

Świadczenie opieki zdrowotnej	2018	2019	2020
Liczba osób	141	124	131
Liczba decyzji	209	215	192
Kwota	5208,56	6 437,42	5 535,41

Z tabeli wynika, iż w roku 2020 w stosunku do roku poprzedniego wzrosła liczba osób objętych prawem do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych o 7 osób, tj. o 5,34 %.

5. Inne rodzaje pomocy i świadczeń realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie

Świadczenia rodzinne przysługują:

1. obywatelom polskim;
2. cudzoziemcom:
 - a) do których stosuje się przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
 - b) jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów dwustronnych o zabezpieczeniu społecznym,
 - c) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127 lub art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, jeżeli zamieszkują z członkami rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - d) posiadającym kartę pobytu z adnotacją "dostęp do rynku pracy", z wyłączeniem obywateli państw trzecich, którzy uzyskali zezwolenie na pracę na terytorium państwa członkowskiego na okres nieprzekraczający 6 miesięcy, obywateli państw trzecich przyjętych w celu podjęcia studiów lub pracy sezonowej oraz obywateli państw trzecich, którzy mają prawo do wykonywania pracy na podstawie wizy,
 - e) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 139a ust. 1 lub art. 139o ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub
 - w związku z korzystaniem z mobilności krótkoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż w ramach przeniesienia wewnątrz

- przedsiębiorstwa na warunkach określonych w art. 139n ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach
- jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z członkami rodzin, z wyłączeniem cudzoziemców, którym zezwolono na pobyt i pracę na okres nieprzekraczający 9 miesięcy, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej,
- f) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
- na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 151 lub art. 151b ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
 - na podstawie wizy krajowej w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych,
 - w związku z korzystaniem z mobilności krótkoterminowej naukowca na warunkach określonych w art. 156b ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach
 - z wyłączeniem cudzoziemców, którym zezwolono na pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na okres nieprzekraczający 6 miesięcy, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Świadczenia rodzinne przysługują obywatelom polskim oraz cudzoziemcom, **jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej** przez okres zasiłkowy, w którym otrzymują świadczenia rodzinne, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej i spełniają warunki do przyznania wnioskowanych świadczeń określone w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Świadczeniami rodzinnymi są:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- świadczenie rodzicielskie,
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne,
- zasiłek dla opiekuna jako świadczenie będące realizacją wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r., sygn. akt TK akt K 27/13,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

5.1. Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego

Przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego uzależnione jest m.in. od spełnienia kryterium dochodowego. Zasiłek rodzinny przysługuje jeżeli przeciętny miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty **674,00 zł**. W przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli przeciętny miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby

uczającej się nie przekracza kwoty **764,00 zł**.

Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku przysługuje:

1. rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka;
2. opiekunowi faktycznemu dziecka (osoba faktycznie opiekującą się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka);
3. osobie uczącej się (osoba pełnoletnia ucząca się, niepozostająca na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony)

Wysokość zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie:

1. **95,00 zł** na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
2. **124,00 zł** na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia;
3. **135,00 zł** na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka.

W 2020 roku wypłacono:

- **17 372 zasiłków rodzinnych** na kwotę **1 964 178,17 zł**,

- **8 404 dodatków do zasiłków** na kwotę **1 029 315,47 zł**.

Łącznie wypłacono **25 776 świadczeń** na kwotę **2 993 493,64 zł**.

Wyszczególnienie przyznanych w roku 2020 dodatków do zasiłku rodzinnego przedstawia poniższa tabela:

Dodatki do zasiłku rodzinnego	Liczba świadczeń	Kwota
urodzenie dziecka	54	54 000,00 zł
opieka nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	417	158 665,76 zł
samotne wychowywanie dziecka	1072	198 926,63 zł
wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	2746	253 496,34 zł
kształcenie i rehabilitacja dziecka niepełnosprawnego	1634	171 267,73 zł
rozpoczęcie roku szkolnego	957	90 375,52 zł
podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	1524	102 583,49 zł
Razem:	8404	1 029 315,47 zł

5.2. Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, które urodziły dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Uprawnieni do pobierania tego świadczenia są między innymi bezrobotni (niezależnie od rejestracji lub nie w urzędzie pracy), studenci, rolnicy, osoby wykonujący prace na podstawie umów cywilnoprawnych, a także osoby zatrudnione lub prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, jeśli nie pobierały zasiłku macierzyńskiego. Wsparcie finansowe w postaci świadczenia rodzicielskiego przysługuje przez rok (52 tygodnie) po urodzeniu dziecka w wysokości 1000 zł miesięcznie, a w przypadku urodzenia wieloraczków ten okres będzie mógł być wydłużony nawet do 71 tygodni.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje:

1. matce albo ojcu dziecka,
2. opiekunowi faktycznemu dziecka w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10 roku życia,
3. rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10 roku życia,
4. osobie, która przysposobiła dziecko, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10 roku życia.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje ojcu dziecka w przypadku:

1. skrócenia na wniosek matki dziecka okresu pobierania świadczenia rodzicielskiego, zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy,
2. śmierci matki dziecka,
3. porzucenia dziecka przez matkę.

W 2020 roku wypłacono liczbę **960** świadczeń, tj. na łączną kwotę **882 741,00 zł**.

5.3. Świadczenia opiekuńcze

Ustawa o świadczeniach rodzinnych przewiduje także wypłatę świadczeń opiekuńczych. Charakterystykę wypłat przedstawia poniższa tabela:

Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota
Zasiłek pielęgnacyjny	13195	2 840 992 zł
Specjalny zasiłek opiekuńczy	366	224 173,00 zł
Świadczenie pielęgnacyjne	1918	3 478 288,00 zł
Razem:	15479	6 543 453,00 zł

Świadczenia opiekuńcze:

1. **Zasilek pielęgnacyjny** przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zasilek pielęgnacyjny przysługuje:

- a) niepełnosprawnemu dziecku;
- b) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- c) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia;
- d) osobie, która ukończyła 75 lat.

Świadczenie to przyznawane jest niezależnie od dochodu osoby i rodziny, na okres ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności. Wysokość świadczenia w roku 2020 wynosiła 215,84 zł miesięcznie. W 2020 roku wypłacono **13 195** zasiłków pielęgnacyjnych na łączną kwotę **2 840 992 zł**.

2. **Świadczenia pielęgnacyjne** z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje:

- a) matce albo ojcu,
- b) opiekunowi faktycznemu dziecka,
- c) osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- d) innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby, w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Wysokość świadczenia corocznie wzrasta. W roku 2020 wynosiła 1 830 zł. Od stycznia 2021r nastąpiła kolejna waloryzacja wysokości świadczenia pielęgnacyjnego i obecnie wynosi 1971 zł.

W 2020 roku wypłacono **1 918** świadczeń pielęgnacyjnych na łączną kwotę **3 478 288 zł**.

3. **Specjalne zasiłki opiekuńcze** przysługują osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli

nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby, w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w wysokości 620,00 zł, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 764 zł. W 2020 roku wypłacono **366** specjalne zasiłki opiekuńcze na kwotę **224 173 zł**. Widoczny jest wzrost wypłaconych świadczeń opiekuńczych w formie zasiłku pielęgnacyjnego oraz świadczenia pielęgnacyjnego w stosunku do lat ubiegłych. Wynika to ze zwiększonej na terenie Gminy Chrzanów liczby osób uzyskujących orzeczenia o niepełnosprawności, które wymagają pomocy lub opieki osób trzecich. Pozytywną tendencją jest także wzrost wysokości świadczeń, które ułatwiają zaspokojenie codziennych potrzeb, ale także wyrównują w części szansę osób niepełnosprawnych w stosunku do osób, które mogą podjąć pracę i uzyskać dochód.

5.4. Zasiłek dla opiekuna

Zasiłek dla opiekuna przysługuje w wysokości **620,00 zł** miesięcznie. Przyznanie prawa do zasiłku dla opiekuna nie jest uzależnione od spełnienia kryterium dochodowego. Przysługuje osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa (na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw – Dz. U. z 2012r., poz.1548 t.j. z zm.) decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. W 2020r. wypłacono **152** zasiłków na łączną kwotę **93 087 zł**.

Jednocześnie Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie opłaca składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, które opłacane są za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna. W 2020 roku odprowadzono składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe w liczbie **1 823** na łączną kwotę **778 143 zł**. Natomiast składki na ubezpieczenie zdrowotne odprowadzono w liczbie **1 634** na łączną kwotę **226 914 zł**.

5.5. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka

Z tytułu urodzenia się żywego dziecka przysługuje jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka w wysokości **1000 zł** na jedno dziecko, jeżeli **dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1922,00 zł**.

Zapomoga przysługuje:

1. matce lub ojcu dziecka;
2. opiekunowi prawnemu dziecka;

3. opiekunowi faktycznemu dziecka (oznacza to osobę faktycznie opiekującą się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka).

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje, jeżeli matka dziecka pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do dnia porodu. Do wniosku o ustalenie prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka należy dołączyć zaświadczenie o **pozostawaniu matki dziecka pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia** ciąży do dnia porodu. **Zaświadczenie o pozostawaniu matki dziecka pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia** ciąży do dnia porodu może wystawić lekarz lub położna. Warunek udokumentowania pozostawania matki dziecka pod opieką medyczną nie dotyczy osób będących prawnymi albo faktycznymi opiekunami dziecka, a także osób, które przysposobiły dziecko.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie w 2020 roku wypłacił **178** świadczeń w postaci jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka na łączną kwotę **178 000 zł** – co do roku poprzedniego stanowi 42 % spadek liczby wypłaconych świadczeń. Świadczenie przysługuje przy spełnieniu kryterium dochodowego w wysokości 1 922,00 zł netto na osobę.

Podsumowując realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych zauważyć należy, że w stosunku do roku 2019 nastąpił ogólny spadek liczby wypłaconych świadczeń rodzinnych. Przyczyny tego stanu rzeczy można upatrywać we wzroście wynagrodzeń oraz dochodów rodzin, które przekraczają podstawowe kryterium uprawniające do pobierania przedmiotowych świadczeń.

5.6. Realizacja ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Od 1 stycznia 2017 r., z tytułu urodzenia się żywego dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, przysługuje prawo do jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł, przyznawanego na podstawie przepisów ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2019, poz. 473 z późn.zm.).

Jednorazowe świadczenie przysługuje bez względu na osiągnięte dochody. Ośrodek w 2020 roku wypłacił **5 świadczeń na kwotę 20 000zł.**

5.7. Fundusz alimentacyjny

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie realizując zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów podejmował działania wobec dłużników alimentacyjnych zmierzające do wyegzekwowania należności powstałych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobom uprawnionym.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia

przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 900 zł. Od 1 października 2020 r. wzrosło kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Nie przełożyło się to jednak na wzrost wypłaconych świadczeń w Ośrodku Pomocy Społecznej w Chrzanowie. Spowodowane to może być nie tylko wzrostem dochodów rodzin, które mimo podwyższonego kryterium nie uprawniają do ich otrzymania, ale także brakiem kontynuacji nauki szkolnej osób pełnoletnich.

W 2020 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie wypłacił **3 977** świadczeń z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę **1 669 563 zł**. Łączna liczba rodzin uprawnionych do świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosła **304**.

W 2020 roku wydano **16** decyzji administracyjnych orzekających o zwrocie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Stan należności wyniósł **87 284 zł**. Na dzień 31 grudnia 2020 roku z tej kwoty **odzyskano 18 754 zł** z tego podlegające zwrotowi do budżetu państwa **17 854 zł**.

Zgodnie z art. 27 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, dłużnik alimentacyjny obowiązany jest do zwrotu należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wraz z ustawowymi odsetkami. W 2020 roku z tytułu należności wynikających z wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego odzyskano łącznie kwotę **789 828,89 zł**, z tego:

- na dochody budżetu państwa z tytułu należności głównej – **599 390,12zł**,
- na dochody budżetu państwa z tytułu odsetek ustawowych – **313 732,16 zł**,
- na dochody własne gminy wierzyciela i dłużnika – **190 438,77 zł**.

W aktualnym stanie prawnym obowiązującym od 18 września 2015 roku wszystkie wyegzekwowane od dłużnika wpłaty w pierwszej kolejności zaliczane są na poczet zwrotu odsetek ustawowych za opóźnienie. W związku z powyższym otrzymywane na konto OPS wpłaty od komorników oraz dłużników alimentacyjnych są w zdecydowanej większości rozliczane na odsetki i przekazywane na dochody budżetu państwa.

Na terenie Gminy Chrzanów przebywa łącznie **491** dłużników alimentacyjnych, wobec których Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie podejmował wszelkie działania przewidziane w ustawie.

W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmawia: złożenia oświadczenia majątkowego, zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy, bez uzasadnionej przyczyny, przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych, organ właściwy dłużnika - Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. W 2020 roku skierowano 13 **wniosków** do Prokuratury Rejonowej w Chrzanowie, skierowano 5 wniosków do Starostwa Powiatowego w Chrzanowie o zatrzymanie prawa jazdy oraz do Centralnej Ewidencji Kierowców z prośbą o udzielenie informacji czy dłużnik

posiada prawo jazdy.

5.8. Karta Dużej Rodziny

W 2020 roku na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie przyjmował wnioski o wydanie Karty Dużej Rodziny lub wydanie jej duplikatu. Do posiadania Karty Dużej Rodziny uprawnieni są członkowie rodziny wielodzietnej, tj.:

- rodzic (rodzice) – przez którego rozumie się także rodzica (rodziców) zastępczych lub osobę (osoby) prowadzącą rodzinny dom dziecka;
- małżonek rodzica;
- dziecko – przez które rozumie się także dziecko, nad którym rodzic sprawuje rodzinną pieczę zastępczą, oraz osobę, o której mowa w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Prawo do posiadania karty przysługuje dziecku, jeżeli w dniu składania wniosku o przyznanie Karty co najmniej troje dzieci w rodzinie wielodzietnej spełnia wymogi ustawy. Dotyczy to także rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka. Karta wydawana jest bezpłatnie każdemu członkowi rodziny, bez względu na posiadany dochód.

Ponadto od dnia 1 stycznia 2019 r. weszły w życie nowe zasady przyznawania Karty Dużej Rodziny. O jej przyznanie może ubiegać się rodzic (rodzice) lub małżonkowie rodzica, którzy mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci bez względu na wiek tych dzieci w chwili składania wniosku oraz nie są lub nie byli pozbawieni władzy rodzicielskiej ani ograniczeni we władzy rodzicielskiej przez umieszczenie dziecka/dzieci w pieczy zastępczej w stosunku do co najmniej trojga dzieci.

W roku 2020 wydano 792 karty dla nowych rodzin wielodzietnych. Z Karty Dużej Rodziny na terenie Chrzanowa korzysta 2 958 osób, w tym 506 rodziców, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci.

5.9. Świadczenie wychowawcze – Program „Rodzina 500 plus”

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie od 1 kwietnia 2016 roku realizuje zadanie zlecone gminie z zakresu administracji rządowej na mocy ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka (opiekunem faktycznym dziecka, w rozumieniu ustawy jest osoba faktycznie opiekująca się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu opiekuńczego o przysposobienie dziecka) albo opiekunowi prawnemu dziecka.

Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowaniem dziecka, w tym opieką nad nim i zaspokojeniem podstawowych potrzeb życiowych. Wysokość świadczenia wychowawczego wynosi 500 zł miesięcznie na dziecko do 18 roku życia, **bez względu na dochód osiągnąony przez rodzinę.**

W 2020 roku w Gminie Chrzanów wypłacono **85 394** świadczeń wychowawczych na

łącną kwotę **42 016 673,68 zł** dla **4 875** rodzin. Zdecydowany wzrost liczby rodzin korzystających z tej formy pomocy państwa w stosunku do roku ubiegłego, spowodowany jest zlikwidowaniem od 1 lipca 2019 r. kryterium dochodowego obowiązującego przy ustalaniu prawa do świadczenia na pierwsze dziecko. Koszty wypłaconych świadczeń wychowawczych zostały pokryte w całości z dotacji celowej z budżetu państwa. Koszty obsługi wypłat w/w świadczeń w roku 2020 wyniosły 0,85 %.

5.10. Program „Dobry Start”

Świadczenie przysługuje w związku z rozpoczęciem roku szkolnego przez dziecko lub osobę uczącą się (tj. pełnoletnią osobę uczącą się w szkole, niepozostającą na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony, a także osobę usamodzielnianą).

Świadczenie „Dobry Start” przyznawane jest niezależnie od dochodu i wypłacane raz w roku w kwocie 300,00 zł na każde dziecko lub osobę uczącą się przed rozpoczęciem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko lub osoba ucząca się kończy 20. rok życia. W przypadku dzieci i osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności, świadczenie będzie przysługiwało do ukończenia przez nich 24 roku życia przed rozpoczęciem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko lub osoba ucząca się kończy 24 rok życia. Świadczenie „Dobry Start” nie przysługuje z tytułu rozpoczęcia rocznego przygotowania przedszkolnego. Świadczenie jest przyznawane na wniosek, który należy złożyć w okresie od dnia 1 lipca do dnia 30 listopada danego roku, a wniosek złożony po terminie pozostawia się bez rozpatrzenia.

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 lipca 2019 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start”, rozszerzono uprawnienia do pobierania świadczenia o uczniów szkół policealnych i szkół dla dorosłych.

W 2020 roku Ośrodek wypłacił **4 624** świadczeń na łączną kwotę **1 386 750 zł**. Jest to nieznaczny spadek w stosunku do 2019 roku. Świadczenie dobry start, w tym koszty jego obsługi, są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa. Koszt realizacji programu przez gminę i powiat wynosi 10 zł za jedno dziecko albo jedną osobę uczącą się, na które ustalane jest prawo do świadczenia dobry start.

5.11. Dodatek mieszkaniowy

Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem pieniężnym wypłacanym przez gminę, mającym na celu dofinansowanie do wydatków ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. Pomoc ta przysługuje w przypadkach ściśle określonych w przepisach ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych. Aby otrzymać dodatek mieszkaniowy osoby ubiegające się o jego przyznanie muszą spełniać łącznie trzy warunki:

- posiadać tytuł prawny do lokalu,
- posiadać dochód w wysokości określonej w ustawie,

- posiadać mieszkanie o powierzchni określonej w ustawie.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje:

- najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych,
- innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego (np. z umowy użyczenia) i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem,
- osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny lub socjalny (np. gdy orzeczono o ich uprawnieniu do lokalu socjalnego w wyroku sądowym).

Dodatek przysługuje osobom, jeżeli średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego uzyskany w okresie trzech miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o przyznanie dodatku nie przekracza 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym(tj. 2100 zł) i 125% (tj. 1500 zł) tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym obowiązującej w dniu złożenia wniosku.

W przypadku gdy średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego jest nieco wyższy, nie zamyka to możliwości otrzymania dodatku – jeśli kwota nadwyżki nie przekracza wysokości dodatku mieszkaniowego, należny dodatek obniża się o tę kwotę.

Dodatek mieszkaniowy jest przyznawany na okres sześciu miesięcy, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu złożenia wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego. Jest on wypłacany do dziesiątego dnia każdego miesiąca z góry - zarządcy domu lub osobie uprawnionej do pobierania należności za lokal mieszkalny.

Dodatku mieszkaniowego nie przyznaje się, jeśli byłby on niższy niż 2 % kwoty najniższej emerytury (24 zł).

W 2020 roku złożono **1 511** wniosków na kwotę 2 331 398,45 zł, co przy liczbie wypłaconych **8 712** dodatków daje średnią kwotę świadczenia na poziomie **267,61 zł** .

Wśród **1 511** złożonych wniosków, **1 463** zostało rozpatrzonych pozytywnie, w **48** sprawach wydano decyzje odmowne.

Na realizację w/w wniosków w 2020 r. wydano 18 957,51 zł mniej niż w roku 2019. Widoczna jest tendencja malejąca na przestrzeni trzech ostatnich lat, jeśli chodzi o wypłacanie dodatków mieszkaniowych. Powodem takiego stanu rzeczy jest wzrost osób przekraczających kryterium dochodowe, jak i powierzchni normatywnej lokalu.

5.12. Dodatek energetyczny

Zryczałtowany dodatek energetyczny przysługuje odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej. Zgodnie z art. 3 pkt 13 lit. c ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne odbiorcą wrażliwym energii elektrycznej jest osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych, która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej

z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej. Wysokość dodatku energetycznego zmienia się corocznie. Zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Energii z dnia 11 kwietnia 2019r. w sprawie wysokości dodatku energetycznego obowiązującej od dnia 1 maja 2019 r. do dnia 30 kwietnia 2020 r. – **wysokość dodatku energetycznego w okresie od 1 stycznia do 30 kwietnia 2020 r. wynosiła:**

- dla gospodarstw prowadzonych przez osobę samotną – 10,94 zł miesięcznie,
- dla gospodarstw składających się z 2 do 4 osób – 15,19 zł miesięcznie,
- dla gospodarstw składających się z co najmniej 5 osób – 18,23 zł miesięcznie.

Na podstawie Obwieszczenia Ministra Klimatu z dnia 10 kwietnia 2020 r. w sprawie wysokości dodatku energetycznego, obowiązującej od dnia 1 maja 2019 r. do dnia 30 kwietnia 2020 r. - jego **wysokość w okresie od 1 maja do 31 grudnia 2020 r. wynosiła:**

- dla gospodarstwa prowadzonego przez osobę samotną - 11,37 zł miesięcznie,
- dla gospodarstwa składającego się z 2 do 4 osób – 15, 80 zł miesięcznie,
- dla gospodarstwa składającego się z co najmniej 5 osób – 18,96zł miesięcznie.

W 2020 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie wypłacił **3 283** dodatków energetycznych na kwotę **45 842,34** zł. Tą formą pomocy objęto **443** gospodarstw domowych.

5.13. Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym

Świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym – stypendium szkolne, zasiłek szkolny, od dnia 1 kwietnia 2011 r. realizowane są przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie. Pomoc materialna dla uczniów jest zadaniem własnym gminy i uregulowana jest w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. W/w zadanie realizowane jest na podstawie umowy zawartej między Małopolskim Kuratorem Oświaty działającym w imieniu Wojewody Małopolskiego a Gminą Chrzanów, reprezentowaną przez Burmistrza Miasta Chrzanowa.

Uczeń, którego dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, określonego w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej, tj. 528,00 zł jest uprawniony do bezzwrotnej pomocy i może otrzymać stypendium szkolne.

Wysokość stypendium szkolnego ustalana jest według trzech grup dochodowych, określonych w regulaminie udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym, stanowiącym załącznik do Uchwały Rady Miejskiej.

Stypendium szkolne przeznaczone jest na pokrycie wydatków o charakterze edukacyjnym, w szczególności na zakup podręczników, artykułów i przyborów szkolnych oraz innych pomocy szkolnych, obuwia i stroju sportowego niezbędnego do realizacji zajęć wychowania fizycznego, pokrycia udziału w zajęciach edukacyjnych i rozliczone przedłożonymi oryginalnymi fakturami i rachunkami wystawionymi na Wnioskodawcę.

Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego, w formie świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym.

W okresie I – XII 2020r. przyznano pomoc dla **123** uczniów, na łączną kwotę **74 876,90 zł**.

W 2020 roku złożono w Ośrodku **54** wnioski o przyznanie stypendium w roku szkolnym 2020/2021 dla **90** uczniów. Na podstawie złożonych wniosków wydano:

- 7 decyzji odmawiających przyznania stypendium dla 13 uczniów,
- 47 decyzje o przyznaniu stypendium dla 77 uczniów.

Ogółem w 2020 roku z pomocy skorzystało 123 uczniów (o 39 uczniów mniej niż w roku 2019). Spośród uczniów korzystających z pomocy materialnej o charakterze socjalnym:

- 87 uczniów uczęszczało do szkół podstawowych,
- 36 uczniów do szkół ponadgimnazjalnych.

Koszt całkowity realizacji zadania wyniósł **74 876,90** zł (jedynie o 27 732,23 zł mniej niż w roku 2019), w tym **59 901,55** zł stanowiły środki budżetu państwa (80%), **14 975,35** zł stanowiły środki własne gminy (20%).

5.14 Chrzanowski Bon żłobkowy

Uchwałą Nr X/87/2019 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 3 września 2019 r. wprowadzono na terenie Gminy Chrzanów nowe świadczenie pieniężne wspierające rodziny aktywne zawodowo, które korzystają z niepublicznych form opieki nad dziećmi od roku do lat 3. Świadczenie to przyznawane jest w wysokości 200 zł miesięcznie na okres roku kalendarzowego lub na okres obowiązywania umowy ze żłobkiem lub klubem dziecięcym.

O Chrzanowski Bon Żłobkowy mogą ubiegać się rodzice, opiekunowie faktyczni, osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej albo samotnie wychowujący dziecko rodzic, opiekun faktyczny, opiekun prawny albo osoba pełniąca funkcję rodziny zastępczej, którzy:

1. zamieszkują na terenie Gminy Chrzanów,
2. nie występują bądź odstępują z ubiegania się o objęcie dziecka opieką w Żłobku Miejskim w Chrzanowie,
3. są zatrudnieni lub wykonują inną pracę zarobkową,
4. nie korzystają z urlopu wychowawczego,
5. rozliczają podatek dochodowy od osób fizycznych w urzędzie skarbowym, którego naczelnik jest miejscowo właściwy w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych dla osób mających miejsce zamieszkania na terenie Gminy Chrzanów, jeżeli uzyskują dochody lub przychody podlegające opodatkowaniu tym podatkiem, zgodnie z obowiązującymi przepisami,
6. mają zawartą umowę o objęcie dziecka opieką z podmiotem prowadzącym żłobek lub klub dziecięcy (należy przez to rozumieć odpowiednio żłobek i klub dziecięcy prowadzony przez instytucje publiczne, osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej wpisany do Rejestru Żłobków i Klubów Dziecięcych prowadzonego przez Burmistrza Miasta Chrzanowa).

Z Chrzanowskiego Bonu Żłobkowego mogą skorzystać również niepracujący rodzice. Warunkiem jest kontynuowanie nauki w systemie dziennym, udział w stażu, przygotowaniu zawodowym dla dorosłych, szkoleniach zawodowych lub programach mających na celu aktywizację zawodową osób bezrobotnych, pobieranie świadczenia pielęgnacyjnego w związku z koniecznością sprawowania opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny lub całkowita

niezdolności do pracy potwierdzona orzeczeniem uprawnionego organu.

W roku 2020r. przyznano to świadczenie dla 63 dzieci na łączną kwotę **81 263,50 zł.**

5.15. Zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie od 22 października 2020 roku wydaje z upoważnienia Burmistrza Miasta Chrzanowa na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego niezbędnego do uzyskania dofinansowania w ramach programu „Czyste Powietrze”. W roku 2020 zostało wydanych 5 takich zaświadczeń.

6. Aktywne formy wsparcia

6.1. Aktywizacja osób bezrobotnych

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie współpracował z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji projektów współfinansowanych ze środków unijnych.

Prace społecznie użyteczne to forma wsparcia skierowana do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku jednocześnie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej albo uczestniczących w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub w indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego. Prace te odbywają się bez nawiązania stosunku pracy ani umowy o pracę. Organizowane są one przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub działalnością na rzecz społeczności lokalnej. Wykonywanie prac społecznie użytecznych odbywa się na podstawie porozumienia zawartego między starostą a gminą, na rzecz której prace społecznie użyteczne będą wykonywane. Starosta refunduje gminie ze środków Funduszu Pracy do 60% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego bezrobotnemu. Świadczenie to może być w całości finansowane z budżetu gminy. Za wykonywanie pracy w ramach prac społecznie użytecznych bezrobotnemu przysługuje świadczenie pieniężne.

W 2020 roku w pracach społecznie użytecznych uczestniczyło łącznie **9** osób. Do podjęcia prac społecznie użytecznych osoby bezrobotne zgłoszone zostały przez pracowników socjalnych Ośrodka. Osoby wytypowane zobowiązane są do wykonania prac społecznie użytecznych w wymiarze do 10-ciu godzin tygodniowo. Miesięczne świadczenie pieniężne dla osoby wykonującej prace społecznie użyteczne wypłaca Urząd Miejski w Chrzanowie.

6.2. Realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020

Program Operacyjny Pomoc Żywnościową 2014 – 2020 jest krajowym programem operacyjnym współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym, finansowanym ze środków Unii Europejskiej (FEAD) na poziomie 85% i ze środków budżetu państwa na poziomie 15%. Celem Programu jest ograniczenie ubóstwa poprzez zwiększenie bezpieczeństwa żywnościowego osób najbardziej potrzebujących i realizacja działań na rzecz włączenia społecznego.

Pomoc żywnościowa skierowana jest do tych osób i rodzin, które z powodu niskich dochodów nie mogą zapewnić sobie odpowiednich produktów żywnościowych, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, spełniających kryterium określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej (w szczególności: osób bezdomnych, osób niepełnosprawnych, osób bezrobotnych, rodzin wielodzietnych) i których dochód nie przekracza 200% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej tj.: dla osoby samotnie gospodarującej – 1 402 zł, dla osoby w rodzinie – 1 056 zł.

W roku 2020 realizacja programu przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie ze względu na specyfiką sytuacji tj. stan epidemii, przebiegała w odmienny sposób w stosunku do poprzednich lat. Przede wszystkim Ośrodek Pomocy Społecznej podpisał umowę z Bankiem Żywności w Krakowie w dniu 26.03.2020 roku, której przedmiotem była nieodpłatna dystrybucja artykułów spożywczych wśród osób najbardziej potrzebujących i prowadzenie działań w ramach środków towarzyszących. Tym samym Ośrodek Pomocy Społecznej bezpośrednio uczestniczył w redystrybucji artykułów spożywczych wśród mieszkańców Gminy Chrzanów, którzy tego najbardziej potrzebowali.

W ramach współpracy Ośrodek zawarł porozumienie z Ochotniczą Strażą Pożarną w Płazie i Luszowicach, dzięki czemu możliwe było przywożenie jednorazowe większej partii artykułów spożywczych z Banku Żywności w Krakowie. Łącznie Ośrodek Pomocy Społecznej przekazał potrzebującym 3,5 tony żywności (obejmujące następujące artykuły spożywcze: warzywne i owocowe, skrobiowe, mleczne, mięsne, cukier, tłuszcze, dania gotowe). Żywność została przywieziona w trzech turach: 26.03.2020 r. – 500 kg artykułów spożywczych, 09.04.2020 r. – 1000 kg artykułów spożywczych oraz 13.05.2020 r. – 2000 kg artykułów spożywczych.

W ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa – Podprogram 2019, Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2020 objął wsparciem 330 osób, 194 rodziny. Paczki żywnościowe otrzymały 202 kobiety oraz 128 mężczyzn. W rodzinach objętych pomocą żywnościową w postaci paczek znalazło się 83 dzieci oraz 13 osób w wieku powyżej 65 lat. Wsparciem w postaci artykułów żywnościowych zostały objęte także osoby z Chrzanowskiej Noclegowni, pomoc udzielono 18 osobom bezdomnym.

Liczba osób objętych pomocą żywnościową w podziale na wysokość dochodu w roku 2020 plasował się następująco: do 100% kryterium – 172 osoby, a w przedziale od 100% do 200% – 158 osób.

Wsparcie w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa, to stały element udzielanego wsparcia dla mieszkańców Gminy Chrzanów. Można zauważyć, że od lat pojawia się stała grupa rodzin, dla której ta forma pomocy, stanowi niezbędne uzupełnienie domowego

gospodarstwa w produkty spożywcze. W roku 2020 dodatkową grupą osób, aczkolwiek nieliczną, było osoby objęte kwarantanną domową. Wprowadzie obowiązujące kryterium dochodowe, było często barierą dla tej grupy osób niepozwalającą skorzystać im z tej formy pomocy, to jednak 12 rodzin będących na kwarantannie domowej otrzymało paczkę żywnościową.

	2017	2018	2019	2020
Ilość skierowań	152	151	206	194
Ilość osób, które pobrały skierowania	334	399	489	330
Ilość kobiet, które pobrały skierowania	150	175	265	202
Ilość mężczyzn, którzy pobrali skierowania	184	224	224	128

6.3. Realizacja projektu „Nowy Rozdział”

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie w okresie 02.01.2019-31.12.2021 r. realizuje projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 „Nowy Rozdział”. Projekt skierowany jest do 48 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Celem realizowanego projektu jest podniesienie poziomu aktywności społecznej i zawodowej 48 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w Gminie Chrzanów poprzez zastosowanie kompleksowej, indywidualnie dobranej ścieżki wsparcia w okresie do 31.12.2021 r.

W 2020 roku w projekcie wzięło udział **23** osoby zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wsparcie realizowane było poprzez zadania:

1. Identyfikacja potrzeb uczestników, na podstawie której opracowana została Indywidualna Ścieżka Reintegracji.
2. Usługi aktywnej integracji w postaci m.in.:
 - a) warsztatów psychospołecznych,
 - b) warsztatów aktywnego poszukiwania pracy wraz z warsztatami z autoprezentacji (konsultacje indywidualne z fryzjerką i kosmetyczką),
 - c) warsztatów prowadzenia gospodarstwa domowego (gospodarowanie budżetem domowym, tanie zdrowe gotowanie, i pomoc przedmedyczna),
 - d) wsparcie Specjalisty reintegracji zawodowej zatrudnionego, w funkcjonującym w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie Klubie Integracji Społecznej (przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej, przygotowanie dokumentów aplikacyjnych, kontakty z pracodawcami).
 - e) w 2020 roku Uczestnicy projektu wzięli udział w stażach zawodowych:
 - Sprzedawca – 1 osoba
 - Pomoc administracyjna – 3 osoby
3. Praca socjalna, w postaci zatrudnienia pracownika socjalnego i świadczenia przez niego pracy socjalnej na rzecz Uczestników Projektu.

4. Świadczenia finansowe dla Uczestników/ Uczestniczek Projektu stanowiące wkład własny OPS w ramach projektu.

Spośród 23 uczestników i uczestniczek projektu z edycji 2020 roku 2 osoby podjęły zatrudnienie, 2 staż z urzędu pracy. Ze względu na panującą epidemię, część zaplanowanych na rok 2020 nie udało się zrealizować w terminie. W związku z powyższym 13 osób w 2021r. będzie kontynuować realizację zaplanowanych w 2020 roku zadań.

Wydatki w ramach projektu poniesione w 2020 roku :

Tytuł projektu	Wartość wkładu własnego 2020 rok	Kwota dofinansowania 2020 rok	Wydatki kwalifikowalne . 2020 rok
„Nowy Rozdział”	53 249,23	206 598,08	259 847,31

6.4 Realizacja projektu „Nowe standardy pracy socjalnej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Chrzanowie”

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie w okresie 01.01.2020 r. - 31.03.2021 r. realizuje projekt „**Nowe standardy pracy socjalnej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Chrzanowie**”. Ze względu na pandemię COVID – 19 realizacja w/w projektu została przedłużona do dnia 30.09.2021 r.

Celem projektu jest podniesienie efektywności działań Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie i zwiększenie podmiotowości odbiorcy pomocy poprzez wdrożenie usprawnień organizacyjnych polegających na oddzieleniu pracy administracyjnej od świadczenia pracy socjalnej i usług w okresie 01.01.2020 r. - 31.03.2021 r.

Działania zrealizowane w projekcie w 2020 roku :

1. przygotowanie ośrodka do wdrożenia usprawnień organizacyjnych poprzez szkolenia, przygotowanie raportu wstępnego, powołanie zespołu ds. wdrażania i monitoringu modelu oddzielenia,
2. stworzenie warunków umożliwiających wdrożenie zmiany poprzez m.in. zatrudnienie i wyposażenie stanowiska pracownika socjalnego,
3. utworzenie i wyposażenie Kącika Malucha, w którym na czas uczestnictwa rodziców w zajęciach organizowanych przez OPS, mogą spędzić czas,
4. wdrożenie nowego modelu funkcjonowania w OPS poprzez szkolenia podnoszące kompetencje zawodowe pracowników socjalnych.

Wartość dofinansowania: 445 325,00 zł. W 2020 roku wydatkowano 227 085,11 zł.

Projekt w całości finansowany ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja i Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

6.5. Gminny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie

W 2020 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie realizował zadania określone w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt. 1 w/w ustawy do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne w rodzinach zagrożonych przemocą, w rodzinie, służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia lub mieszkaniach chronionych,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Mając na uwadze powyższe czynniki został opracowany Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Chrzanów na lata 2017-2021 przyjętego Uchwałą Nr XXIX/271/2017 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 28 marca 2017 r. Program ten został skorelowany z następującymi dokumentami:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 r.
- Małopolskim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie do 2020 r.
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Chrzanów na lata 2018 – 2023r.

Celem ogólnym Programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie i zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie, który to jest realizowany poprzez następujące cele szczegółowe:

- działania informacyjno-edukacyjne skierowane do ogółu społeczności lokalnej oraz grup ryzyka,
- profesjonalna pomoc ofiarom przemocy w rodzinie,
- podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie.

Zgodnie z pkt. 16 załącznika do Uchwały Nr VII/54/5019 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 14 maja 2019 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Chrzanów oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania, Zespół przygotowuje roczne sprawozdanie ze swojej działalności i przedkłada Burmistrzowi w terminie do dnia 30 marca każdego roku.

Działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - na terenie Gminy Chrzanów realizuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Zespół ma za

zadanie m.in. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, następnie podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celach zapobiegawczych bądź podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą.

Zarządzeniem Nr B.120.174.2019 Burmistrza Miasta Chrzanowa z dnia 13 września 2019 r. został powołany nowy zespół Interdyscyplinarny w Gminie Chrzanów w składzie:

- 2 przedstawiciele Ośrodka Pomocy Społecznej,
- 1 przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chrzanowie,
- 1 przedstawiciel Centrum Usług Socjalnych w Chrzanowie,
- 1 przedstawiciel Stowarzyszenia „Supełek” na rzecz Wsparcia Dziecka i Rodziny w Chrzanowie,
- 5 przedstawiciele 5 Szkół Podstawowych w Chrzanowie,
- 1 przedstawiciel Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Chrzanowie,
- 2 przedstawiciele Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie rejonowym w Chrzanowie,
- 1 przedstawiciel Zakładu Lecznictwa Ambulatoryjnego w Chrzanowie,
- 1 przedstawiciel zespołu ds. Nietletnich i Patologii Komendy Powiatowej Policji w Chrzanowie.

W ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego w roku 2020 r. zorganizowano **4** spotkania. W 2020 roku powołano 96 grup roboczych i wypełniono **108 kart** (w roku 2017 było ich 144, w 2018 – 100, a w 2019 - 116). W roku 2020 wszczęto 94 procedury (założonych przez: pomoc społeczną – 31, policję – 55, oświatę – 3, POIK - 5).

W 2020 roku zakończono **67** kart, (z czego 36 – zakończono z powodu ustania przemocy w rodzinie, 31 – z powodu braku zasadności). Pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego objęto łącznie **114 rodziny**. Procedurą „Niebieskie Karty” objęto w roku 2020 – 381 osoby w tym **117 dzieci**. Wśród nich:

- 129 kobiet (w tym: niepełnosprawne – 11, starsze – 26)
- 135 mężczyzn (w tym: niepełnosprawnych –12, starszych – 24)
- 117 dzieci (w tym: niepełnosprawnych – 6)

W ramach procedury „Niebieskie Karty” podejmowano działania w środowiskach zagrożonych przemocą, mające na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowano interwencje w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie oraz podejmowano działania w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Chrzanowie w roku 2020 odbyło się **189 posiedzeń grup roboczych**, a więc średnio w ciągu jednego miesiąca odbyło się **15 spotkań w/w grup**. Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych odbywają się w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie. Należy w tym miejscu zaznaczyć iż, ze względu na obostrzenia epidemiologiczne w roku 2020 posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego odbywało się za pomocą platformy internetowej, natomiast posiedzenia grup roboczych odbywały się w ograniczonym składzie tj. pracownik socjalny oraz dzielnicowi.

6.6. Wspieranie rodziny

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie od dnia 1 maja 2012 r. realizuje również zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy

zastępczej. Realizacja tego zadania w roku 2020 została przedstawiona w rocznym sprawozdaniu z zakresu wspierania rodziny na XXXI sesji Rady Miejskiej w Chrzanowie w dniu 30 marca 2021r.

6.7 Pomoc osobom przebywającym na kwarantannie

Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2020 realizował zadania w zakresie pomocy i udzielania wsparcia osobom przebywającym na kwarantannie w związku z przeciwdziałaniem COVID – 19. Działania te realizowane były od marca 2020. W ramach działań Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Chrzanowie codziennie przesyłała listę osób objętych kwarantanną. Wyznaczeni pracownicy kontaktowali się ze wskazanymi osobami w celu skontrolowania ich możliwości zaspokojenia swoich podstawowych potrzeb. Na tej podstawie sporządzane były sprawozdania w systemie CAS (codziennie do 31.07.2020 od 1.08.2020 raz w tygodniu, a od stycznia 2021 raz w miesiącu).

Główne działania w tym zakresie skupiały się na rozeznaniu potrzeb wśród osób objętych kwarantanną i koordynowaniu udzielonej pomocy ze szczególną troską wobec osób starszych, niepełnosprawnych i zależnych. Podejmowane działania oscylowały wokół:

- a) Nawiązanie kontaktu telefonicznego w celu diagnozy sytuacji bytowej i emocjonalnej osoby/osób objętych kwarantanną,
- b) wysłuchanie i sporządzenie diagnozy potrzeb bytowych i emocjonalnych przy uwzględnieniu hierarchii potrzeb i dopasowaniu ich do możliwości osób pomagających,
- c) udzielanie wsparcia emocjonalnego,
- d) udzielenie informacji w zakresie możliwych form pomocy i wsparcia, w tym danych osób, instytucji wraz z numerami telefonów, ewentualne wsparcie w nawiązaniu kontaktu,
- e) udzielenie informacji nt. zasad dbania o siebie członków rodziny w okresie kwarantanny i po tym okresie w zakresie obostrzeń funkcjonowania społecznego,
- f) ustalenie zakresu ewentualnego wsparcia osoby ze strony rodziny lub środowiska lokalnego.

Do końca 2020 roku nawiązano kontakt z **1961 osobami** przebywającymi na kwarantannie. Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił pomocy 26 osobom w związku z kwarantanną. Pomoc udzielono w następującej formie;

- 3 osoby – udzielono pomoc w postaci produktów żywnościowych zgodnie z art. 48b Ustawy o Pomocy Społecznej na łączną kwotę 275,70 zł,
- 12 osób – pomoc w postaci paczek żywnościowych w ramach programu POPŻ,
- 11 osobom – pomoc w postaci artykułów żywnościowych uzyskanych od prywatnych sponsorów.

6.8 Chrzanowskie Centrum Wolontariatu

Kolejnym działaniem w związku z pojawieniem się sytuacji epidemiologicznej w Polsce wywołanej wirusem COVID – 19, było utworzenie w marcu 2020 r. Chrzanowskiego Centrum Wolontariatu, jako odpowiedzi na potrzeby mieszkańców, zwłaszcza osób starszych, wymagających pomocy.

Działalność wolontariatu w 2020 r. opierała się przede wszystkim na akcji „**Pomoc Dla Seniora**”, która skierowana jest do osób powyżej 60 roku życia, samotnych i niesamodzielnych.

Głównym zadaniem w ramach akcji była pomoc w czynnościach dnia codziennego tj. robienia zakupów, opłacania bieżących rachunków, realizacji recept, ustalania terminów do lekarzy, dostarczanie maseczek oraz wszelkich innych spraw wynikających z bieżących potrzeb osoby. Kolejnym działaniem wolontariatu było włączenie się pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie wraz z wolontariuszami oraz pracownikami jednostek samorządu terytorialnego do szycia maseczek, które na bieżąco dostarczane były mieszkańcom Chrzanowa. W najgorętszym okresie pandemii wspólnymi siłami udało się zgromadzić i rozdać 1 300 sztuk maseczek (maseczki wielokrotnego użytku otrzymane z Urzędu Miasta oraz maseczki szyte w MOKSIR).

Ważnym działaniem wolontariatu było także utworzenie pogotowia telefonicznego, prowadzonego przez wolontariuszy pracujących na co dzień w chrzanowskim MAM – ie, mające na celu wsparcie osób starszych, podtrzymanie ich rozmową wspierająco-motywuującą. Chrzanowskie Centrum Wolontariatu w roku 2020 objęło pomocą łącznie 24 rodziny oraz liczyło 15 wolontariuszy.

6.9. Program wspieraj Seniora

Do wsparcia i pomocy najstarszym mieszkańcom Gminy Chrzanów przyłączyli się także pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie biorąc udział w programie „*Wspieraj Seniora*”. Dnia 28 października 2020 roku Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej wydał Zarządzenie nr 63A/2020 wprowadzenia procedury realizacji programu „*Wspieraj Seniora*” w Gminie Chrzanów oraz zasady jego realizacji przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej. W związku z tym, iż program *Wspieraj Seniora* w Gminie Chrzanów w roku 2020, był realizowany przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej, gmina nie poniosła „*dodatkowych wydatków*” takich jak: artykuły biurowe, środki ochrony osobistej, ubezpieczenie, promocja programu, koszty dojazdu itp. na realizację w/w programu. Pracownicy dysponowali niezbędnym wyposażeniem z własnego miejsca pracy zarówno w kwestii materiałów biurowych, jak i zabezpieczenia w środki ochrony osobistej. Warto w tym miejscu także zaznaczyć, iż pracownicy socjalni realizując program wykorzystali swoją znajomość środowisk lokalnych oraz sieć kontaktów społecznych z takimi jednostkami jak; sołtysi, rejonowe przychodnie zdrowia, lokalne parafie. Gmina Chrzanów z budżetu państwa na realizację programu *Wspieraj Seniora* otrzymała środki w wysokości 148 629 zł. Całkowity koszt realizacji w/w programu na dzień 31.12.2020 r. w Gminie Chrzanów wyniósł 108 874,15 zł. (wysokość środków z dotacji – 86 150,80 zł., wysokość środków z wkładu własnego – 22 723,35 zł). W związku z niewykorzystaniem w całości dotacji dokonano zwrotu środków w wysokości 62 478,20 zł w dniu 31.12.2020 roku.

Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie realizując program *Wspieraj Seniora* nawiązali kontakt ze 123 seniorami. Liczba seniorów, którym realnie udzielili pomocy, to 115 osób, w tym; 102 osoby powyżej 70 roku życia, 13 osób poniżej 70 roku życia wymagających wsparcia ze względu na stan zdrowia.

Oceniając minione trzy miesiące ubiegłego roku realizacji programu *Wspieraj Seniora* można powiedzieć, iż w znaczny sposób przyczynił się on do zabezpieczenia indywidualnych potrzeb najstarszych mieszkańców gminy, podczas utrzymującego się stanu epidemii Covid -19. Program pozwolił Seniorom na bezpieczne pozostanie w domu z równoczesnym zabezpieczeniem

ich podstawowych potrzeb takich jak: realizacja zakupów spożywczych oraz środków higienicznych i ochrony osobistej, realizacja recept i dostarczenie leków, realizacja działań pomocowych, uiszczanie opłat mieszkaniowych, pomoc w przedsięwziętych przygotowaniach. Na podstawie rozmów z seniorami można także wnioskować, iż program w pewien sposób wpłynął na poczucie bezpieczeństwa osób starszych, którzy przekonali się, że nie zostali pozostawieni sami sobie i mogą liczyć na wsparcie ze strony gminy. Z racji dużego zainteresowania programem i ewidentnych korzyści płynących z jego realizacji Ośrodek Pomocy Społecznej przystąpił do jego kontynuowania także w roku 2021.

7. Kadra Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie

Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku w Ośrodku Pomocy Społecznej w Chrzanowie było zatrudnionych **91** osób, tj. 89,5 etatu, w tym: 1 Dyrektor Ośrodka, 8 pracowników Działu Finansowo - Księgowego, 14 pracowników Działu Administracyjno – Organizacyjnego, 1 pracownik Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 20 pracowników Działu Świadczeń Rodziny, 46 pracowników Działu Pomocy Środowiskowej, 1 pracownik Klubu Integracji Społecznej. Dwie osoby w ciągu całego roku odbyły w Ośrodku staż zawodowy.

8. Szkolenia

W celu podniesienia kwalifikacji oraz efektywności pracy pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie wzięli udział w roku 2020 w 18 szkoleniach. Dzięki tym szkoleniom pracownicy mieli możliwość zaktualizowania swojej wiedzy, poprawy warsztatu pracy, doskonalenia umiejętności interpersonalnych i społecznych. Szkolenia w których brali udział pracownicy Ośrodka finansowane były zarówno z budżetu gminy jak i z Krajowego Funduszu Szkoleniowego. Dodatkowo pracownicy brali udział w konferencjach i forach pomocy społecznej.

Poniższa tabela przedstawia wykaz szkoleń, z jakich korzystali pracownicy Ośrodka w 2020 r.

L.p.	Nazwa
1	Spotkanie w Małopolskim Oddziale PFRON w sprawie zatrudniania osób z niepełnosprawnością.
2	Szkolenie organizowane przez Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski „Karta Dużej Rodziny prowadzenie postępowania i wydawanie karty”
3	”Podzielona płatność za faktury zakupu oraz Biała Księga Podatników w praktyce na podstawie licznych interpretacji Ministra Finansów w jednostkach finansów publicznych”
4	„Kontrola zarządcza w roku 2020 oraz zmiany planowane nowelizacją ustawy o finansach publicznych w zakresie kontroli zarządczej”.

5	„Kontrola zarządcza w roku 2020 oraz zmiany planowane nowelizacją ustawy o finansach publicznych w zakresie kontroli zarządczej”.
6	„Postępowanie egzekucyjne w administracji w świetle najnowszych zmian do ustawy. Dochodzenie należności publicznoprawnych”.
7	Zmiany w Funduszu alimentacyjnym od maja do lipca 2020 (MODUS Centrum Wiedzy)
8	Praktyczny warsztat obsługi systemu BDO oraz wypełniania karty przekazania odpadów. Ewidencjonowanie odpadów w PSZOK.
9	PPK-jak wdrożyć i realizować PPK w jednostkach budżetowych
10	Pracownicze plany kapitałowe - szkolenie - wszyscy pracownicy OPS
11	„Zadania i kompetencje członków Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Członków Zespołów Interdyscyplinarnych – rola samorządów gmin w nowoczesnym przeciwdziałaniu uzależnieniom oraz przeciwdziałaniu przemocy”.
12	"Skierowanie i umieszczanie w DPS i ustalanie odpłatności za pobyt w DPS". Najnowsze regulacje prawne".
13	"Należności budżetowe Ośrodków Pomocy Społecznej, m. in.: Nienależnie pobrane świadczenia, odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze. Odpłatność za pobyt w domu dla osób bezdomnych i w ośrodkach wsparcia dziennego, odpłatność rodzin za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej oraz fundusz alimentacyjny.
14	Kurs Rachunkowości budżetowej w świetle obowiązujących przepisów.
15	Dodatki Mieszkaniowe 2020 - zmiany w dobie COVID-19 - Tarcza Antykryzysowa 4.0
16	"Etapy Asystentury rodziny w ramach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za Życiem" oraz ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej
17	„ Jakie są zmiany w naliczaniu świadczeń po nowelizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych? Praktyka i odpowiedzialność OPS w sprawie przyznawania świadczeń pielęgnacyjnych opiekunom osób niepełnosprawnych."
18	"Nowa ustawa Prawo zamówień publicznych. Od przygotowania postępowania do zawarcia umowy."

9. Zbiory dokumentacji i decyzji

Wszystkie zbiory, na których pracuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie są zgłoszone do Urzędu Ochrony Danych Osobowych, w tym z pomocy społecznej, wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o dodatkach mieszkaniowych, ustawy Prawo energetyczne, ustawy o systemie oświaty, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, oraz innych ustaw, na podstawie których Ośrodek realizuje zadania.

Świadczenia z pomocy społecznej, świadczenia rodzinne oraz z funduszu alimentacyjnego realizowane są w stosownych systemach informatycznych zatwierdzonych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

10. Zestawienie kontroli przeprowadzonych w roku 2020

W roku 2020 w Ośrodku Pomocy Społecznej w Chrzanowie zostały przeprowadzone 2 niżej wymienione kontrole:

Lp.	Instytucja kontrolująca	Czas trwania czynności kontrolnych		Wyszczególnienie skontrolowanych działów pracy
		początek	zakończenie	
1	Burmistrz Miasta Chrzanowa	05.10.2020	31.12.2020	Kontrola w zakresie: Polityka bezpieczeństwa informacji
2	Inspektor Ochrony Danych Osobowych	17.11.2020	01.12.2020	Audyt z zakresu Ochrony Danych Osobowych

Podsumowanie

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie w 2020 roku realizował działalność statutową oraz podejmował dodatkowe działania w celu podnoszenia jakości i poszerzania świadczonych usług na rzecz mieszkańców Gminy Chrzanów. Był inicjatorem działań o charakterze pomocowym, aktywizującym oraz integrującym różnorodne środowiska na rzecz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Zwraca uwagę skala aktywności Ośrodka, liczba przedsięwzięć, programów i projektów nakierowanych na wzmocnienie oferty pomocowej, wdrażanie często nowatorskich i zindywidualizowanych metod, rozwiązań, form wsparcia mieszkańców i rodzin (przykładem jest Chrzanowskie Centrum Wolontariatu). Rok 2020 był znamieny ze względu na panującą pandemię COVID-19 i związane z tym zmieniające się oczekiwania i potrzeby społeczne. W tej nowej rzeczywistości Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie dostosował działania pomocowe, które nakierowane były w pierwszej kolejności na prawidłowe zdiagnozowanie i zabezpieczenie niezbędnych potrzeb podopiecznych. Większa ilość osób otrzymała wsparcie rzeczowe i finansowe.

Miarą skuteczności służb pomocy społecznej jest odpowiednio przygotowana do realizacji zadań kadra. Również w tym zakresie Ośrodek podejmował szereg działań, wdrażał rozwiązania pozwalające na rozwój zawodowy pracowników Ośrodka a zarazem zapewnienie możliwie najwyższej jakości usług dla mieszkańców. W celu podniesienia efektywności działań Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie i zwiększenia podmiotowości odbiorcy pomocy realizowany jest od stycznia 2020 r. projekt „Nowe standardy pracy socjalnej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Chrzanowie”. Zadaniem projektu jest wdrożenie usprawnień organizacyjnych polegających na oddzieleniu pracy administracyjnej od świadczenia pracy socjalnej i usług.

Kompleksowe wspieranie w rozwiązywaniu problemów mieszkańców Gminy Chrzanów możliwe było na opisaną skalę także dzięki rozwijanej stale współpracy Ośrodka z podmiotami zewnętrznymi (instytucjami, organizacjami), niejednokrotnie przybierającej postać projektów czy programów partnerskich.

Duże znaczenie ma, w ocenie tutaj Ośrodka, również współpraca z organizacjami pozarządowymi – wspólne przedsięwzięcia pozwalają optymalnie wykorzystać potencjał i zasoby wszystkich stron przy realizacji często nowatorskich zadań. Na uwagę zasługuje także wkład pracy Klubu Integracji Społecznej, świadczenie usług asystenckich, poradnictwa specjalistycznego. W roku 2020 mieszkańcy mogli także korzystać ze wsparcia prowadzonego w ramach Punktu informacji, wsparcia i pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje swoje obowiązki zgodnie z zasadami celowości, legalności i gospodarności w zakresie wydatkowania środków finansowych, obowiązującymi standardami oraz zasadami etyki zawodowej.

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej na rok 2021

W wyniku dokonujących się zmian gospodarczych oraz zmian w przepisach prawnych, zmienia się również struktura klientów pomocy społecznej, ich oczekiwania i potrzeby, z których wynika, iż pomoc finansowa, choć nadal ważna, nie może stanowić jedynej formy wsparcia. Działania muszą być wielokierunkowe, zabezpieczające nie tylko sferę materialną, ale przede wszystkim mające działać aktywizująco na lokalną społeczność. Rok 2021 będzie dla Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie kontynuacją realizowanych zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw, przyjętych gminnych programów, a także podejmowaniem nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne, aby instytucja pomocy społecznej była efektywna i odpowiadała aktualnym problemom.

Prawidłowa realizacja zadań pomocy społecznej wymaga zatem nie tylko zabezpieczenia w budżecie odpowiednich środków finansowych, ale również zapewnienia niezbędnych zasobów kadrowych, lokalowych, sprzętu i wyposażenia, modernizacji i rozwoju systemu informatycznego.

Analiza realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie zadań przedstawionych w sprawozdaniu za 2020 r. pozwala określić najpilniejsze potrzeby w zakresie pomocy społecznej. Określone są one także na podstawie prowadzonego monitoringu występujących problemów społecznych i opisane w dokumentach programowych wyznaczających długofalowe przedsięwzięcia mające na celu osiągnięcie zmian na rzecz zapewnienia mieszkańcom warunków przeciwdziałających marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

Celowym wydaje się więc zwrócenie uwagi na następujące zagadnienia:

1. Stałe wzmacnianie współpracy pomiędzy gminnymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny z instytucjami o zasięgu powiatowym.
2. Systematyczne wzmacnianie kadr Ośrodka Pomocy Społecznej poprzez dokształcanie (np. warsztaty, kursy, itp.) Utrzymanie odpowiedniej liczby pracowników socjalnych i asystentów rodziny.
3. Kontynuacja projektu pn. „Nowe standardy pracy socjalnej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Chrzanowie” polegającego na rozdzieleniu pracy socjalnej od pracy administracyjnej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Chrzanowie.
4. Rozwój wsparcia środowiskowego dla osób niepełnosprawnych i starszych w tym zapewnienie pomocy w formie kierowania osób wymagających całodobowej opieki do domów pomocy społecznej i finansowania ich pobytu.
5. Pomoc terapeutyczna, rehabilitacyjna i inna dla osób uzależnionych i współuzależnionych, w tym dalsze prowadzenie grup terapeutycznych w Ośrodku Pomocy Społecznej w Chrzanowie.
6. Aktywne wsparcie w ramach Punktu informacji wsparcia i pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
7. Rozwój wsparcia dla osób doświadczających przemocy i osób stosujących przemoc.
8. Pomoc osobom z niepełnosprawnościami w indywidualnym funkcjonowaniu (opieka stała, doraźna, rehabilitacja, i itp.).

9. Rozwój form wsparcia dla osób objętych ustawą o ochronie zdrowia psychicznego.
10. Poszerzenie zakresu działań informacyjnych, terapeutycznych i aktywizacyjnych dla osób zagrożonych eksmisją i dotkniętych bezdomnością.
11. Zapewnienie miejsc noclegowych dla bezdomnych mężczyzn i kobiet oraz matek z dziećmi.
12. Pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych ze źródeł zewnętrznych na realizację zadań pomocy społecznej.
13. Rozpoczęcie realizacji programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2021. Program realizowany w ramach Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.
14. Dalszy rozwój form wsparcia i instrumentów w pracy socjalnej na rzecz wzmacniania rodziny (w tym asystentury rodzinnej).
15. Realizacja i monitoring Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Chrzanów.
16. Realizacja w okresie 02.01.2019 – 31.12.2021 projektu ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014 - 2020 pn. „Nowy Rozdział” skierowanego do mieszkańców Gminy Chrzanów.
17. Dalsze inwestowanie w rozwój zawodowy pracowników Ośrodka i rozwój metodyki pracy
18. Rozwój infrastruktury informatycznej poprzez wdrażanie nowoczesnych rozwiązań IT, ułatwianie mieszkańcom Gminy Chrzanów dostępu do oferty pomocowej za pomocą kanałów elektronicznych
19. Dalszy rozwój Chrzanowskiego Centrum Wolontariatu.
20. Pomoc osobom na kwarantannie.
21. Dalszy udział w programie „Wspieraj Seniora”.
22. Rozpoczęcie realizacji projektu „Mały Port” – miejsca edukacyjnych spotkań dla rodziców z małymi dziećmi.